

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

3

динара

БРОЈ
1169

24. V 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ДЕЛТА
99

КАПЕТАН
НИКО
ОСЛОБАЂА
ДИЖОН

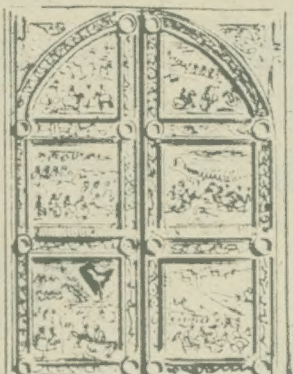
СТРАНЕ 4-5

ШЕРИФ ХЕНРИ ПЛАМЕР

ИЗ БЕНЕКА
(САД)
КОГА СУ УХВАТИЛИ
ДА НОКУ
ПЛАЧКА
ПУТНИКЕ
КАО ПРАВИ
ДРУМСКИ РАЗБОЈНИК,
ЗАВРШИО
ЈЕ НА
ВЕШАЛИМА
КОЈА ЈЕ ЛИЧНО
ПОДИГАО ЗА
КАЖЊАВАЊЕ
КОЊОКРАДИЦА.

У БРОНЗАНИМ ВРАТИМА

КАСТЕЛ НУОВА,
У НАПУЉУ,
ЈОШ СТОЈИ
УГЛАВЉЕНО ТОПОВСКО
БУЛЕ, ИСПАЉЕНО
ПРЕ 478 ГОДИНЕ
ЗА ВРЕМЕ
ЈЕДНЕ
ОПСАДЕ
ГРАДА.

ГВОЗДЕНИ

ТРОЗУБАЦ

КРАЉЕВСКИ АМБЛЕМ
КОЈИ СУ У 18. ВЕКУ
НОСИЛИ ВЛАДАРИ ЊАСЕ
(АФРИКА)
САХРАЊЕН ЈЕ ЗАЈЕДНО СА
ОНИМ КО ГА ЈЕ НОСИО.

ЖИВИ БУДА ИЗ КАНЗЕА

ЛАМА
КОЈИ УПРАВЉА СА
7
ЛАМСКИХ МАНАСТИРА
НА ХИМАЛАЈИМА
ПРОВОДИ ЧИТАВ ЖИВОТ
ПОД ОТВОРЕНИМ
ШАТОРОМ НА ЈЕДНОМ
СТОЛУ НА КОЈЕМ
НОКУ СПАВА
А ДАЊУ
СЕДИ С
ПРЕКРШТЕНИМ
НОГАМА.

НАЈСТАРИЈИ ЧАМАЦ ЗА ПЛОВИДБУ МОРЕМ

ЧАМАЦ ДУГАЧАК 15 МЕТРА
ПРЕДВИЂЕН ЗА 20 ВЕСЛАЧА
КОЈИ ЈЕ НАЂЕН У БЛИЗИ
АДСЕНА, У ДАНСКОЈ, БИО ЈЕ
САГРАЂЕН 500. ГОДИНЕ
ПРЕ НАШЕ ЕРЕ.

ГРАДСКИ МУЗЕЈ

У ДИЛКЕНУ (НЕМАЧКА)
СМЕШТЕН ЈЕ У ЈЕДНОЈ
СТАРОЈ ВЕТРЕЊАЧИ.

116912

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Истанбул није турска, већ грчка реч. Постала је од речи „еис-тенполин“ што значи „у граду“, јер је за Грке Цариград просто био „град“.

● једна банана има хранљиву вредност колико и пет шљива.

● по боји, величини и провидности разликује се око 150 врста филибара.

● Непал, држава која лежи дуж падина Хималаја, између Индије и Тибета, има унутар својих граница осам највиших врхова света, међу којима су: Еверест, Качењунга, Макалу, Даулагири и Анапурна. Сви ови планински врхови прелазе висину од 8.000 метара.

● солфеђо је италијанска реч и означава певачка вежбања којима је циљ развијање слуха и осећање за ритам.

● галегови су извршни летачи који могу да достигну брзину од 55 до 80 километара на час а да за 24 часа прелете и до 1000 километара.

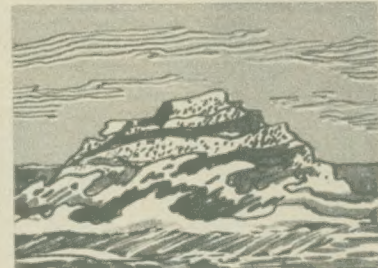

● за време радова на речном кориту реке Везер код Бремена пронађен је добро очуван брод из 14. века. Брод је имао носивост од 130 тона, био је дугачак 23,5 метра а широк 7,5. Претпоставља се да је тек саграђени брод захватило невреме и да су

га велики галаси одвукли на дно где га је временом затрпао песак. Приликом вађења из реке брод је растављен на 200 делова који се сада поново састављају у Музеју немачког морепловства у Бремерхавену. Ово је једини примерак, за који се зна, брода из 14. века.

● између Ирске и Исланда налази се острвце Рокол. То је једини део земље који се издиже из воде на широком платоу који је некад представљао континент између Европе и Северне Америке. Једна британска екипа стручњака извршила је сонди-

рање овог „континента“, који данас прекрива слој воде од 1500 метара, у нади да ће ту пронаћи петролеј и метан. У току ових истраживања потврђена је претпоставка да су Европа и Америка некад биле једно копно.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Пред њим је било минско поље. С де тектором у руци одмицао је стопу по стопу. Одједном, апарат је јаче зазујао. Ту је! Радомир је чучнуо и почео длановима да одгрне земљу. Појавио се један крај мине. Била је уска, дугачка. Одгрнуо је полако земљу и на левој страни угледао жицу. Пажљиво је одвио упалач пазећи да не помери опругу. Најзад, био је готов. На челу изнад наочара избиле су му грашке зноја. Али, чекао га је још тежи посао. Однедавно Немци су исту такву затегнуту жицу постављали одоздо и она је активирала мину кад би неко покушао да је дигне. Вештим покретима откачио је и њу и махнуо француским друговима да могу кренути... Био је срећан. Сетио се како му је било тешко кад је стигао у ову земљу...

ЛАЖНИ БАШТОВАН

Седео је на клупи у парку непознатог француског града, сам и несрећан. Људи су пролазили не осврћући се. Почела је хладна октобарска киша, а он је на себи имао панталоне које су једва допирале до пола листа, горе некакву ловачку блузу с цеповима на леђима коју је добио од неког сељака у замену за шињел и униформу.

Пушило му се али није имао шибицу. Најзад се одлучио: пришао је млађем човеку и замолио ватру. Непознати је најпре помислио да пред собом има италијанског војника, али кад је од Радомира чуо да је југословенски официр, загрлио га је и повео својој кући. Уз пут му је испричао да је Грк по народности, да му је мајка Русиња и, што је најважније, да ће му помоћи и одвести га у Ницу.

У Ници је читаву једна машинерија ступила у покрет да помогне бегунцу. На повратак у домовину није се могло ни помишљати, све везе, и оне са Африком, прекинуте су. Ипак, конзул Поповић и Леонард Кликс, вођа пољског покрета отпора, набавили су му лажну личну карту на име Nicolich Radomir, horticulteur, (баштован) и препоручили му да — чека. Тек после двадесет дугачких дана Радомиру је стигла порука да је веза с Макијем, француским покретом отпора, успостављена.

СЛОБОДНО МИ РЕЦИТЕ ТИ

Рано ујутро на железничкој станици прихватио га је млад момак а после војне отприлике 120 километара на север, у Дињу, преузео га други. Још пун неповерења Радомир се упutio за њим према брдима. Око четири по подне, после дугог пешачења кроз шуму, зауставио их је стражар. Лозинка, и

— АКО ИДЕ НИКО, ИДЕМ И ЈА — ГОВОРИЛИ СУ ЧЛАНОВИ ФРАНЦУСКОГ ПОКРЕТА ОТПОРА ЈЕР СУ ЗНАЛИ ДА ЋЕ ИХ ОВАЈ ПРОФЕСИОНАЛНИ ВОЈНИК ХРАБРО ВОДИТИ У АКЦИЈУ АЛИ И — ВРАТИТИ ИЗ ЊЕ.

наставили су до једне колибе.

Најзад, био је међу француским партизанима.

Командант логора био је тамнопути Мадагаскарац кога су овде сви звали Пренс Жорж. Тек касније ће Радомир сазнати да је Жорж официр и да је завршио чувену академију Сен Сир, као и Де Гол, али при првом сусрету овај човек га је збунио. На целу Радомирову ратну одисеју, од заробљеништва и депортовања у Немачку до бекства после капитулације Италије, његове прве речи биле су:

— Знате, ви сте сада међу нама, наши сте, и одсад ћемо бити на ти.

Радомир није знао шта да мисли. Заробљен више од две године маштао је само о томе да не седи скрштених руку, да има пушку и да се бори. И заиста му је последња брига хоће ли му неко рећи ти или ви. Али, за Французе то је био знак изванредне присносности. Кад је Жор

жу рекао своје име и презиме, овај је одмахнуо руком.

— Ма хајде, молим те, па то нико не може да изговори. Од данас, ти си за нас Нико! — Тако је наш човек Радомир Николић из Доброте код Боке Которске, добио ратно име које ће ускоро постати славно на југу Француске.

У логору Либерте, који је у ствари био центар за обуку, Ника су пошто је слабо говорио француски, распоредили међу обичне борце. Али, убрзо је Пренс Жорж схватио да има посла с професионалним војником. Нико је одлично познавао све врсте оружја, тактику и није прошло ни месец дана и он је постао Жоржов помоћник. Обучио је три партије младих у руковању оружјем, експлозивом, читању карата.

У фебруару 1944. Жорж је сишао у Дињ да успостави неке везе. Нико је остао да га замени. У ствари, у марту је требало да се центар

КАПЕТАН НИКО ОСЛОБАЂА ДИЖОН

одмицали према шуми. Нападач је ућутао. Нико је олакхнуо: да су момци страдали, како би погледао у очи команданту који му је повео логор. Истог часа је чуо иза леђа:

— Руке увис! — Били су опкољени. Окренуо се и угледао Немце, огромне, страшне, с аутоматима на готовс и у једном делићу секунде помислио да треба да се убије. Зар опет у ропство и то сада кад је међу својима! Постројили су их. Њих једанаест, полуобучени, а около цела немачка чета од 48 војника!

Чим су угледали доктора, Немци су се бацили на њега. Очигледно, њега су тражили. Тек после неколико месеци Нико је сазнао да је злосрећни лекар Јеврејин, да се за скупе паре продао неком сељаку да га склони, а овај га је ипак издао.

Потерали су их у Дињ. Ту су три дана и три ноћи Ника испитивали гестаповци. Час су били љубазни, нудили му цигарете, час му прислањали пиштољ на слепоочнице. Међутим, ништа није одао. Понављао је да је ратни заробљеник, да је побегао из Италије и доспео у ову групу, а ко су они, појма нема. И остали макијашки држали су се храбро. Међутим, доктор који је био изобличен од батина, назвао га је на суочену командантом.

Под оптужбом да је стигао с Балкана да би младе Французе учио бандитизму, Нико је пребачен у Ницу, у чувене Нове затворе.

МОРАМ ПОБЕЋИ!

Ђелија 82 у којој је Нико провео пуна четири месеца налазила се тачно преко пута стражарске собе. На бекство није помишљао. Једино ставно, из Нових затвора није било излаза. Кажу да се архитекта који их је пратио убио видећи какву је нељудску кућу направио!

Почетком јуна 1944. Нико се нашао у групи од педесетак политичких затвореника које је управа одлучила да депортује у Немачку.

Официр их је упозорио да нико не покушава бекство јер ће бити убијен, али Нико је од самог почетка одлучио супротно. Прилика му се указала тек у Дижону. Сместили су их у двориште касарне где је требало да преспавају. Био је леп сунчан дан, негде око три по подне. Док су остали поседали на земљу, Нико није имао мира. Гледао је у правцу одвојених павиљона, према вешерници и кухињи.

Имао је већ готов план.

Командант бригаде „Либерте“ Лисијен Робуја-Робер и начелник штаба Радомир Николић-Нико 1944. у кампањи за ослобођење Алзаса и — сусрет два пријатеља после тридесет година.

растури и сви добију нов распоред. Нико је имао да се јави у Антибе, на Средоземном мору.

Али, нити је он стигао у Антибе, нити је икад више видео доброг и скромног Жоржа који је убрзо погинуо у једној акцији.

ДОБРО ДОШЛИ, ДОКТОРЕ!

Предвече, 13. фебруара у логор је стигао висок тридесет петогодишњак, гргураве косе. Француз који га је довео рекао је кратко:

— Оао је туби — што на аргоу значи лекар. Како се Нико обрадовао! Сад имају свог доктора.

Ујутро је Ника пробудио пуцањ. Нападнути су. Одоздо, на неких 800 метара пресијавали су се тамнозелени немачки шлемови. Партизани су заузели положај и отворили ватру. Нико је с пушкомитраљезом штитио одступницу младинама који су

Изненада, зачуо је глас иза леђа: Руке увис!
Били су опкољени.

Тражиће да га пусте у кло-
зет. Буде ли га стражар пра-
тио и чекао, бар је покушао.
Ако не, прескочиће зид који
је био у мртвом углу према
дворишту касарне и онемо-
ко га буде гађао неће бити
лако да га погоди. Стражар
га је пустио али је кренуо
за њим. Ника је обузео очај,
али наставио је. Наједном ти-
шина. Више га не прати. Ни-
ко је наставио петнаестак ме-
тара али није ушао у клозет
већ у узан пролаз између
њего и спољног зида. Бацно
се на зид висок два метра
и — није успео. Поново се
залетео. Нека чудна сила од-
игла га је са земље и он се
превалио преко зида и пљо-
штикице пао на земљу. Јед-
на жена на прозору зграде
преко пута, вриснула је. Ни-
ко се мало отресао и не ос-
врћући кренуо улицом.

Чекао је! Сад ће узбуна,
мотоцикли, звучници. Одми-
цао је из улице у улицу и
мислио: „Има ли овај град
периферију?“ Напослетку је
изишао из Дижона. Свуда у
пољима црвенеле су се тре-
шње али он ниједну није мо-
гао да проба. Био је слобо-
дан, срећан као никад у жи-
воту.

По други пут Нико је сти-
гао у Маки јуна 1944. уз по-
моћ фармера Лорана који га
је повезао с председником
општине Дижона Барабаном,
иначе вођом покрета отпора
у Бургоњи. У првом свет-
ском рату он је ратовао на
Солунском фронту, па је Ни-
ка примио с пуним пошто-
вањем:

— Шаљем вас у један ло-
ста лош логор — упозорио
га је. — Надам се да ћете га
ви као официр уредити.

Командант бургоњског ло-
гора фабрички радник Ал-
фонс и његов помоћник Ли-
сијен Робуја — Робер, по-
стаће касније Никови најбо-
љи другови, али у почетку
је било и сукоба. Већ у пр-
вом нападу макијаша су се
разбежали куд који. „Каква
је ово војска?“ — питао се
Нико. Тек после три до че-
тири дана испунили су се,
али ни тада нико није знао
колико их је на броју. Уве-
че их је на казану било 200,
а ујутро ни педесет. Једно-
ставно отишли кући да пре-
спавају.

— Алфонс, овако се не ра-
тује с Немцима — рекао му
је отворено Нико.

— Ја, брате, никад нисам
био војник — одговорио је
командант. — Уреди ти то
ако можеш, имаш сва овла-
шћења... — И, Нико је по-
чео да учи Французе рато-
вању.

ЈА ИМАМ СВОЈ ЗАДАТАК

Нико је увео дисциплину.
Наређивао је покрет од по
15 до 20 километара дневно
тако да се удаљавао од ме-
ста пребивалишта. Набавио
је заставу коју би сваког
јутра окачио о неко дрво,
постројавао борце, командо-
вао и ускоро, то је био прави
војни логор. Ипак, прави
преокрет настао је кад су
срели капетана Кетиса.

Макијаша нису могли да
поверују очима: усред шуме
стајао је блиндиран аутомо-
бил, поред њега 13 енгле-

ских командоса, сваки нао-
ружан за петорицу: колт у
чизми, кама, бомбе, аутомат.
Њихов капетан с великим
сивим береом, дочекао је
Французе мало дрвено, али
кад је Робер представио Ни-
ка као југословенског офи-
цира, одмах је стекао пове-
рење. Каже, имао је прили-
ке да упозна неке. С паж-
њом је саслушао Никову же-
љу да их наоружа.

— Знате шта — рекао је
на крају — ја имам свој за-
датак. Ви ћете мене чувати
док га не обавим а вечерас
у осам — тада је било
око пет по подне — про-
нађите негде у околини по-
љану и чекајте са три ба-
терије.

„Каква је ово организаци-
ја!“ дивио се Нико. У осам
сати заиста се појавио први
авион и бацио пет бала кр-
цатих оружјем и муницијом,
пиштољима, радио-апарати-
ма, одећом и ципелама. (Ни-
ко и данас чува колт ре-
мингтон 12 мм који је тада
добрио). Кад су се обукли и
наоружали, изгледали су као
права војска.

После неколико дана на-
пали су их Немци. Командо-
си су нестали без трага...

Народ Бургоње убрзо је
чуо за јаку јединицу, млади-
ћи из околине навалили су
у бригаду. Сад је Нико као
начелник штаба имао пред
собом осам стотина људи.
После неколико успешних
акција његови партизани од-
лучили су да нападну Ди-
жон.

УШЛИ СМО ПРВИ!

Тих дана је кроз овај град
прошло преко 10.000 Нема-
ца, колона која је са југа
бежала испред Прве францу-

ске армије коју је Де Гол
формирао у Африци. Маки-
јаша су решили да преду-
хитре регуларну војску и пр-
ви ућу у Дижон. Напад су
започели око 10 увече, а у пет
часова ујутру 11. септембра
1944. године француски пар-
тизани које је предводио Ни-
ко ослободили су Дижон!
Препадути грађани очеки-
вали су Американце и зато су
били запрепашћени кад су
видели да су то њихови мла-
дићи са ознакама ФФИ (Сна-
ге унутрашњег отпора). На-
стало је незапамћено славље.
Цео град био је окићен фран-
цуским, енглеским заставама,
а на општини се вијорила

2 000 партизана придружило
му се још пет стотина и од
њих је формиран 27. пук
Бургоњ под заповедништвом
Клода Моноа. У очекивању
велике офанзиве, у њихов
пук је стигао распис да се
пријаве официри за минер-
ски курс. Нико се није ја-
вио, ни први ни други пут.
Радомир није издржао, при-
јавио се и при инжењерској
бригади постао стручњак за
активирање и демонтрање
мина.

ДОВОЉАЦ ЗА ЧЕТУ СМРТИ

Кад је 24. новембра 1944.
кренула офанзива, јединица
поручника Ника у саставу
27. пука ишла је напред —
Немци су повлачећи се кроз
Алзас минирали све правце.
Тамо где моторизоване и
тенковске јединице нису мо-
гле проћи, ступали су на
сцену Нико и његови борци.
За брзо и успешно чишће-
ње минираних пута кроз Ал-
зас поручник Николић уско-
ро је унапређен у чин капе-
тана и додељен му је ратни
крст са сребром. Али, он је
за све то време поред фран-
цуских ознака носио на ру-
каву нашу југословенску тро-
бојку са петокраком.

Капетан Нико учествовао
је у борбама за ослобођење
Белфора, Ерикура, Тана, сти-
гао је све до Колмара на
Рајни фебруара 1945. Тада
је стигло писмо из Париза
да може да се врати у домо-
вину. На свечаној вечери у
Тану приређеној у његову
част, командант пука Клод
Моно одржао је говор. За-
хвалио је у име свих човеку
који се за Француску борио
као за своју домовину.

☆☆☆

Данас Радомир Николић-
Нико живи у Херцег-Новом.
Запослен је у бродоград-
ништу „Бијела“ и његови
суграђани били би изненађе-

LE CAPITAINE «NICO» est de passage à Nice

D'OU IL VA REJOINDRE L'ARMÉE DE TITO

La guerre, avec son brassage éton-
nant d'êtres humains ne réussit pas
à entamer les âmes indomptables.
celles de l'acier le plus pur de la Ré-
sistance. Et, quand la chose s'y mê-
le, on est porté à crier au mira-
cle. L'on peut dire que le re-
tour à Nice de Radomir Nicolitch,
officier yougoslave de la 1re armée française, a créé une belle émotion parmi ses amis. Tout le monde le savait mais lui...

En juin, il est embarqué, par train, en direction de l'Allemagne. A Dijon, arrêté avec ses compagnons de captivité, il est conduit à la caserne de la ville. Le soir même, il s'évadait en faisant le mur s. Il trouva asile chez un fermier, M. Laurent, et, grâce à un ami de celui-ci, M. Baraban, maire de Dijon, qui, à 70 ans, ce tour à Nice de la Résistance dans le maquis de Côte d'Or, il rejoignit le maquis de Côte d'Or, participa à de nombreux coups d'audace et fut de ceux qui libérèrent Dijon.

DANS LA 1re ARMÉE FRANÇAISE

Présenté au général Delattre de Signy, le 16 septembre 1944. «Nico»...

Лист „Патриот“ донео је на првој страни вест да се
храбри Југословен који се борио за Француску вра-
ћа у домовину.

црвена, са српом и чекићем.

Ника су носили на рукама.
Тек у 11 часова стигла је
Прва француска армија, али
за њу није било посла. Исте
вечери генерал Делатр де
Тасињи, унапредио је Радо-
мира Николића-Ника у чин
поручника и за храброст му
доделио ратни крст.

Нико је одлучио да остане
у француској армији. Од

ни кад би знали да међу
њима живи јунак францу-
ског покрета отпора.

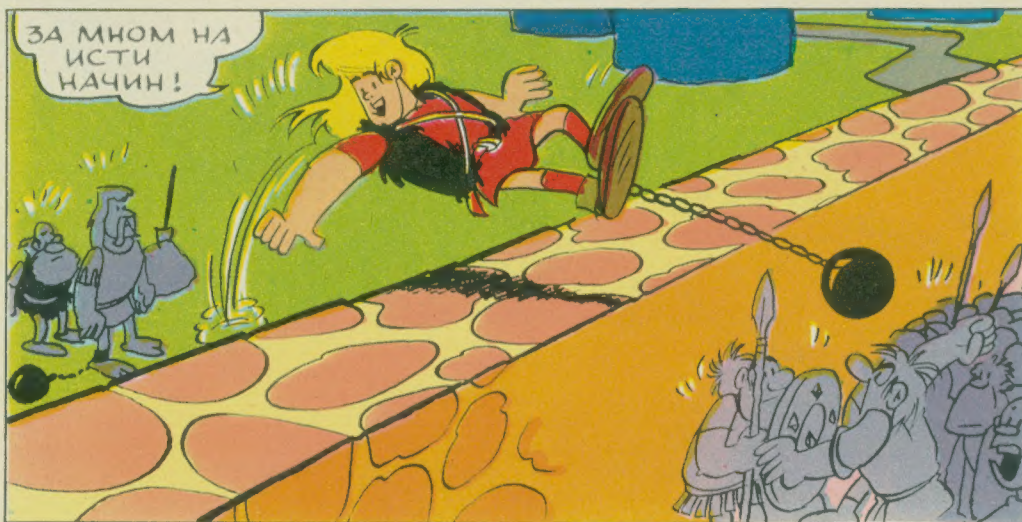
Он има две жеље: кад му
синови Слободан и Ђорђе
заврше факултет да још јед-
ном оде у Француску и оби-
ђе другове из Диња. И још,
да купи једну барку и да се
никад више не одваја од мо-
ра.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

Л.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО
ПОВЕРЉИВО

И дакле петка: ДОГАЂАЈИ СЕ КОТРЉАЈУ СТРАХОВИТОМ БРЗИНОМ!

У ДОЛИНИ ПОРЕД СУТЛЕ

Кумровец је мало село, слично стотинама других загорских насеља. Ту, усред села је кућа Брозових, велика приземна зграда са потамнелим кровом и ниским прозорима у којој се 25. маја 1892. године родио Јосип Броз Тито.

Јожек, како су Јосипа у детињству звали, седмо је од петнаесторо деце сиромашних сељака Фрање и Марије Броз.

Јожеково детињство било је тешко. Али и поред тога било је веселих згода и незгода.

УДЕСИЋЕМО МАЧКА!

Једном је Јожеков друг Пепек запатио зечеве: беле, црне и сиве. Имали су своје рупе у штала. Дечаци су радо долазили, вирили кроз прозор и гледали шта раде зечеви.

Али Пепек је имао и једног старог мачка. Права напаст за зечеве. Оматорио, не лови мишеве, па навалио на зечеве. Како који из вири из рупе, он цап, па за врат!

Пепек се забринуо за судбину својих зечева. Дуго су он и Јожа размишљали шта да раде.

— Бумо га сфундали! — предложио Јожа.

Сутрадан Јожа је донео једну врећу. Дуго су вребали узнемиреног мачка. Најзад га је Пепек зграбио и стрпао у врећу.

Јожа је отрчао по пса Полака.

Пепек је ишао напред. На леђима је носио врећу са мачком, а Јожа је на ланцу водио Полака. Кад су стигли напред поља, крај Сутле, Јожа викну:

— Сад га баци!

Пепек збаци врећу и ногом гурну мачка. Чим мачак искочи из вреће Јожа пусти Полака хушкајући га:

— Држи, Полак, држи га!

Полак залаја и јурну. Мачак се окрете, направи лук и наостреш се бесно фркнути. Полак је био све ближе. Мачак се освртао, али нигде у близини није било дрвета. И, на изненађење дечака, мачак јурну и увера се уз леђа свог господара Пепека.

Пепек је зајаукао. Полак је бесно лајао а мачак фрктао. Канџама се закачио за Пепеков врат и рамена. Дечак је урликао као да га живог деру. Јожи је у почетку било смешно, а онда је једва скинуо мачка. Прво је морао далеко да одведе и веже Полака.

Тек сад су дечаци били љути на препреденог мачка. После неколико дана ухватили су га и однели чак преко Сутле у Словенију. Стрпали су га у кола неком рабацији да се никад не врати у Кумровец.

Тако су спасли зечеве.

Тито је седмо дете сиромашних сељака Марије и Фрање Броз. Живели су тешко. Хлеба никад нису имали превише. Али из детињства остале су и лепе успомене.

— Да сам бил сам — сећа се Пепек — мачак би ме фердербал — уништио.

МАЈЧИНО СРЦЕ

Једнога дана учитељ Вимпошек је причао ђацима причу о мајчином срцу.

Имала мајка сина кога је

много волела. И син је мајку неизмерно волео. Али, кад је одрастао и постао младић, заволе он и једну девојку. Девојка је била чудна: за доказ љубави гражила је од младића да јој донесе мајчино срце. Син се зачудио. Скањивао се али девојка није попуштала. Много се мучио младић — шта ће с мајком! Тешко, али се ипак одлучи, па извади мајчино срце. Стави га на пладањ и потрча да што пре стигне до девојке. Трчећи тако падне с пладњем и ср-

цем. А срце затрепери и проговори: „Синко, да ли те боли?“

Сви су ђаци проплаkali. А онда се диже Јожа и повика:

— Ја бих девојци ишчупао срце и бацио у блато!

Тада је иза велике туге настао смех у учионици.

ДЕЖУРНИ ВОДИЧ

Пут од куће до школе брзо се прелазно. Требало је на време стићи на почетак часа. Али кад ђаци крену кући, онда никад краја. Ко пре дође кући раније га упрегну у посао.

Уз пут се увек нађе нешто занимљиво. Ако ништа друго; бар је ђачких ша-ла увек било напретек.

Јожина је кућа била близу школе. Али, било је ђака који су доста пешачили.

И није чудо што им је тада свашта падало на памет.

Једном су ђаци добили нове оловке. Биле су мастичаве. Кад су се враћали кући један враголан поче да се маже по лицу.

— Шта ћеш то? — зачу-дише се деца.

— Јаој, зар не видите како ме је учитељ ишибао?!

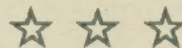
Сви ударише у смех и почеше да удешавају „маснице“ по лицу. Код куће лом. Ко је то смео да бије сина шибом по лицу. Наљућени отац упрегне коња, сина у кола, па код лекара. Код лекара отац се жалио. Тражио је уверење. Хоће учитеља да тужи.

А лекар, старчић неки слабоб вида, погледа преко наочара стидљиво сељаче које је „срамежљиво“ окретало главу. Погледа, дакле, старчић и написа уверење.

... Тако и тако, вели, погледао сам сина... и утврдио тешке телесне повреде. По свему судећи маснице потичу од шибе...

Кад отац дође кући мајка му исприча шта су јој деца казала о подвали. Разљућени отац узнемирен по туру свог сина испиша уверење о његовом владању.

Од тада је учитељ у Кумровцу увек одређивао водича који је морао да брине о реду и понашању ученика при повратку из школе.

Јожеково детињство брзо је прошло јер је врло рано морао да почне да ради. Први дани на занату значили су и крај тог тешког али ипак правог детињства. Тито га се са љубављу сећа.

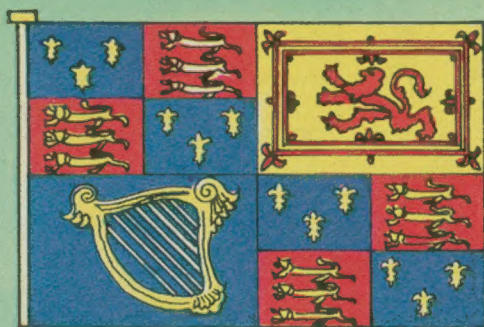
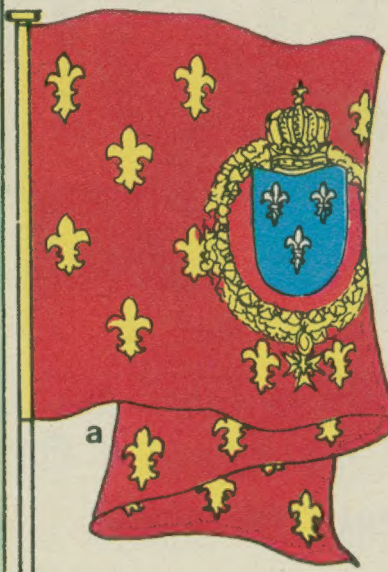
Одломци из књиге
Мирољуба Јевтовића
„Приче о Титу“

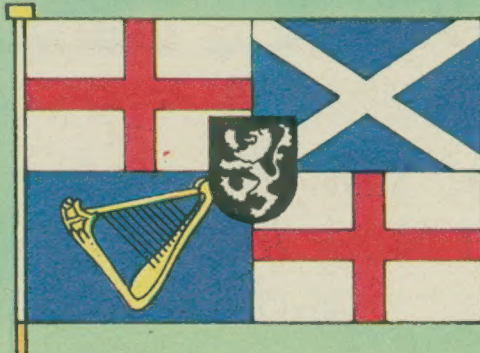
БАСТИЉА ЈЕ ПАЛА

ЛУЈ XIV

За време владавине Луја XIV Француска је била на врхунцу моћи. „Краљ Сунца“, како је, иначе, Луј XIV себе називао, пуних 70 година био је узор скоро целој Европи. Владавина Бурбона обележена је заставом посугом златним криновима — црвеног поља за галије (а) а белог за истицање на копну. Гарда је на стегу имала знак сунца (б). Пукови су имали своје посебне заставе. На цртежу десно виде се заставници: краљевских стрелца (с), пука Корињан — Салијер (д) и пука Великог адмирала Француске (е).

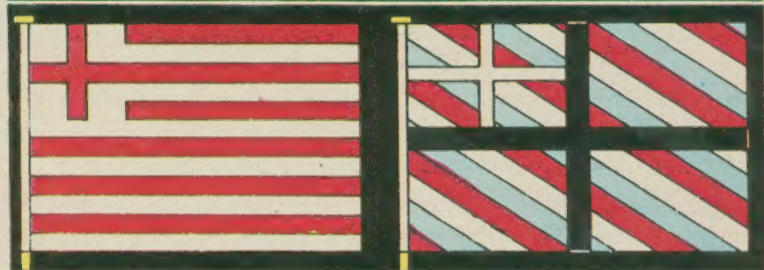

Заставе краља Чарлса I (горе) и Оливера Кромвела (доле).

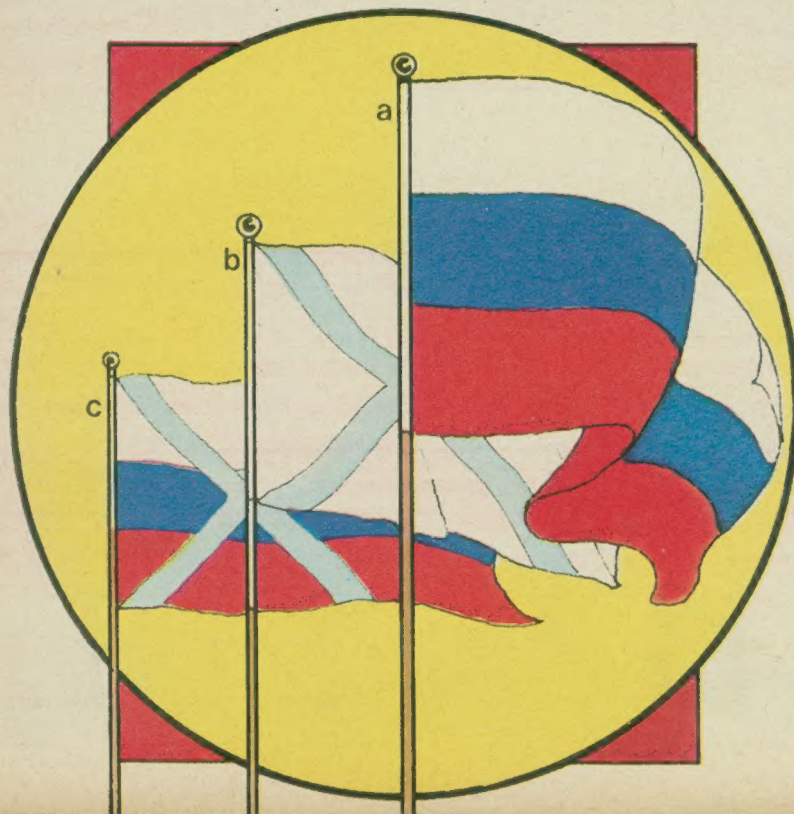
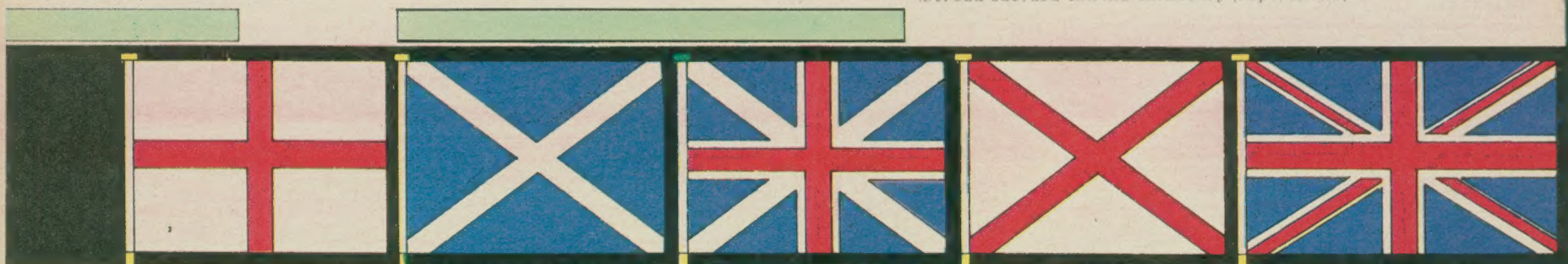

РАЂАЊЕ УНИОН ЏЕКА

Доласком Стјуарта на енглески престо, остварено је уједињење Енглеске и Шкотске. Од тада краљевска застава носи осим француских кринова, енглеских лавова и ирске харфе, још и шкотског црвеног лаза. Велики грађански рат, који је на чело државе довео Оливера Кромвела, увео је новину: заставу Комонвелта, који је био претеча популарног Унион Џека — данашње британске заставе. На доњој слици, у низу, приказан је развој заставе Велике Британије. Слева надесно: Енглеске, Шкотске, уједињене Енглеске и Шкотске, Ирске и Велике Британије.

Шпанија је своје колонијално царство стварала силом. Енглеска је то радила преко својих великих трговачких компанија као што је била Источноиндијска компанија чија се заства (лево, горе) вијорила над Индијом више од 200 година. И у Европи расте енглески утицај: Португал постаје скоро његова колонија па је и његова заства слична енглеској (горе, десно).

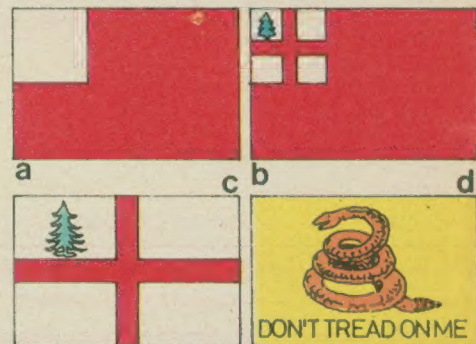

РУСИЈА

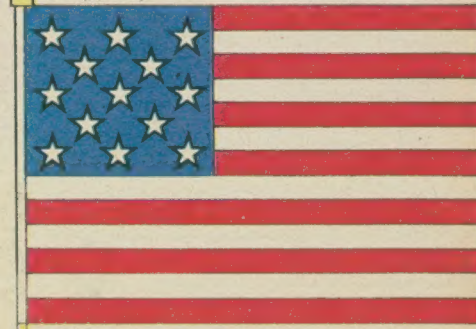
После путовања по европским земљама цар Петар Велики враћа се у Русију и почиње да спроводи обимне реформе. Реформе обухватају и заставе. Уместо заставе крцатих симболика цар је усвојио тробојку (а), вероватно инспирисан холандском заставом. Нова ратна застрада (б) носила је „крст светог Андреје“, заштитника право славља, а поморске застрада (с) била је комбинација трговачке и ратне заставе.

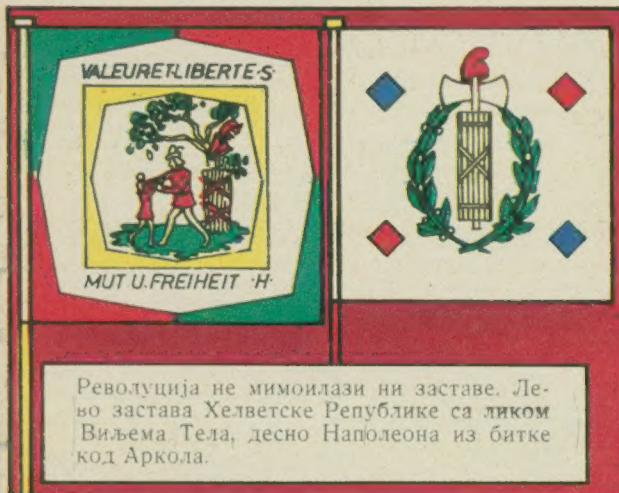
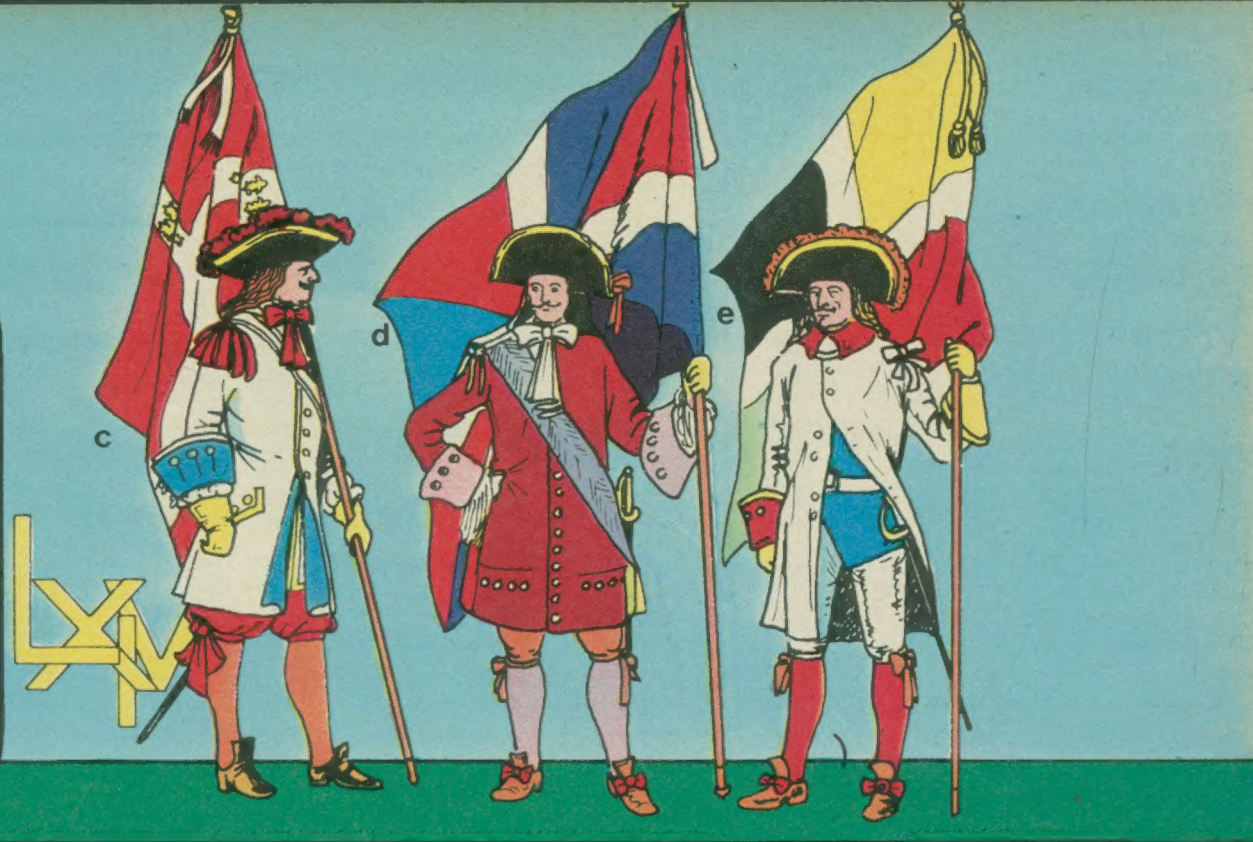
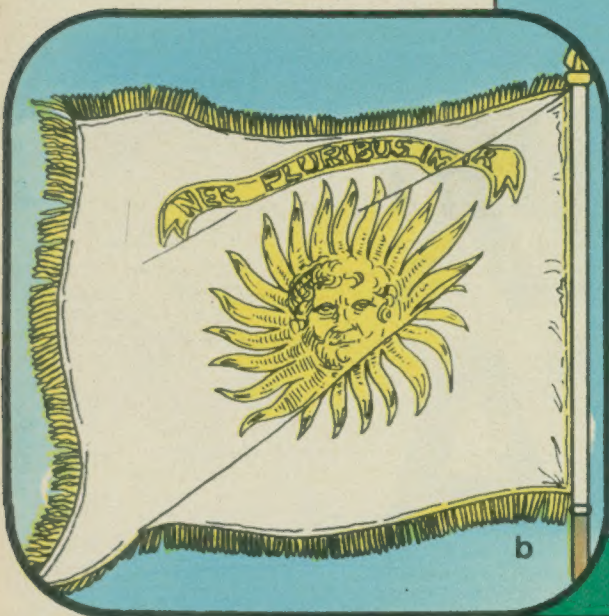
АМЕРИКА

Становници Нове Енглеске у Америци били су, углавном, припадници верских секти. Од њихових првих 13 колонија касније ће настати САД. Прва застрада, коришћена у Новој Енглеској, био је „дрвени стег“ енглеске морнарице, али без крста (а). Касније ће крст бити враћен али у пратњи зеленог бора (б) и (с). Занимљиву заставу са цртежом змије звечарке имао је заповедник америчке морнарице од 1775 — 1778. године.

Прва застрада САД имала је 13 пруга (за 13 колонија) и Унион Џек у углу а од 1777. има изглед сличан данашњем (доле).

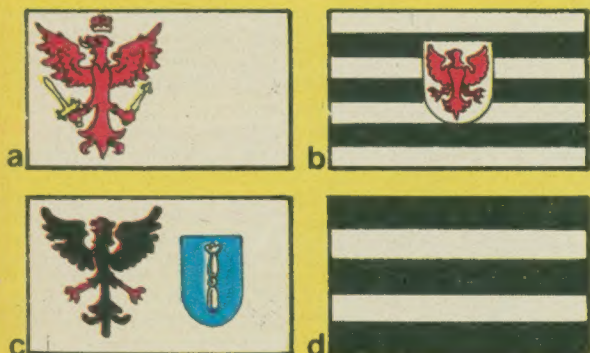

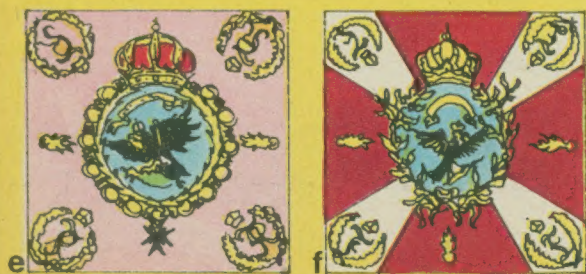
Революција не мимолази ни заставе. Лево застава Хелветске Републике са ликом Виљема Тела, десно Наполеона из битке код Аркола.

ПРУСКА СТУПА НА ПОЗОРНИЦУ

У 18. веку Пруска излази на светску позорницу. Њом влада дом Хоенцелерна са црном бојом грба.

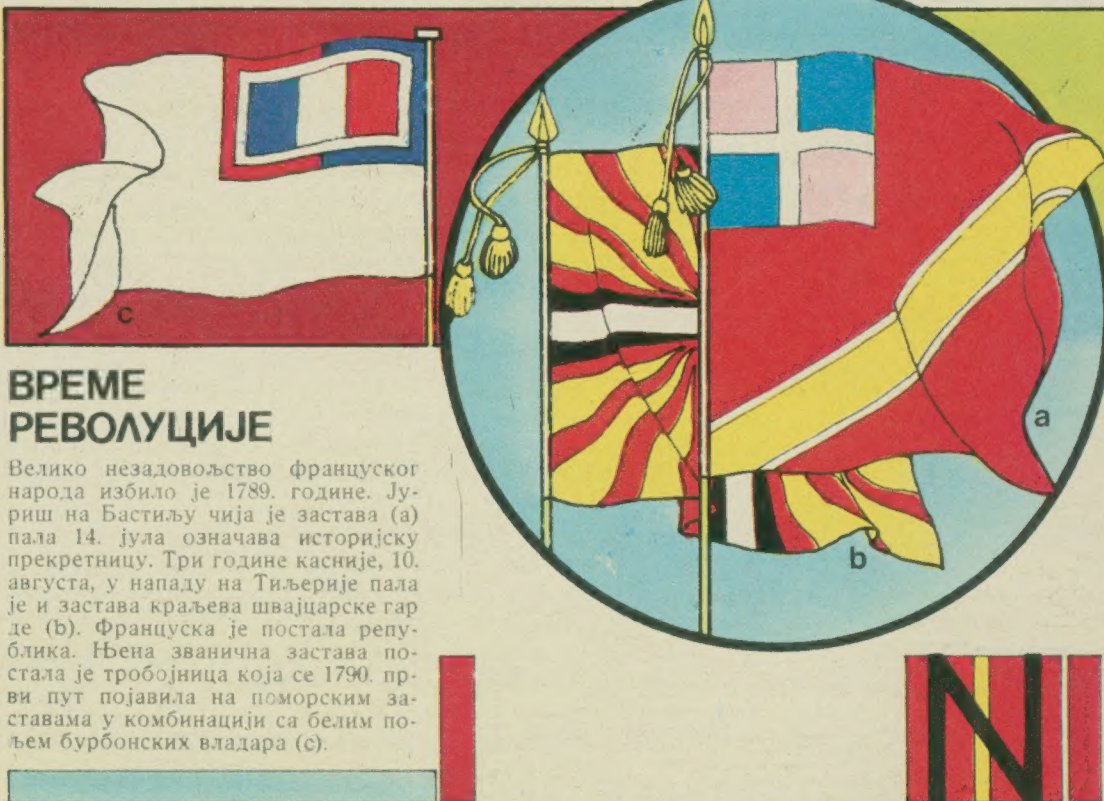

Застава Пруске настаје од заставе Бранденбурга (а) која добија боје династије (б) да би уступила место црном пруском орлу (с) и црним пругама Хоенцелерна (д). Доле: две пуковске заставе.

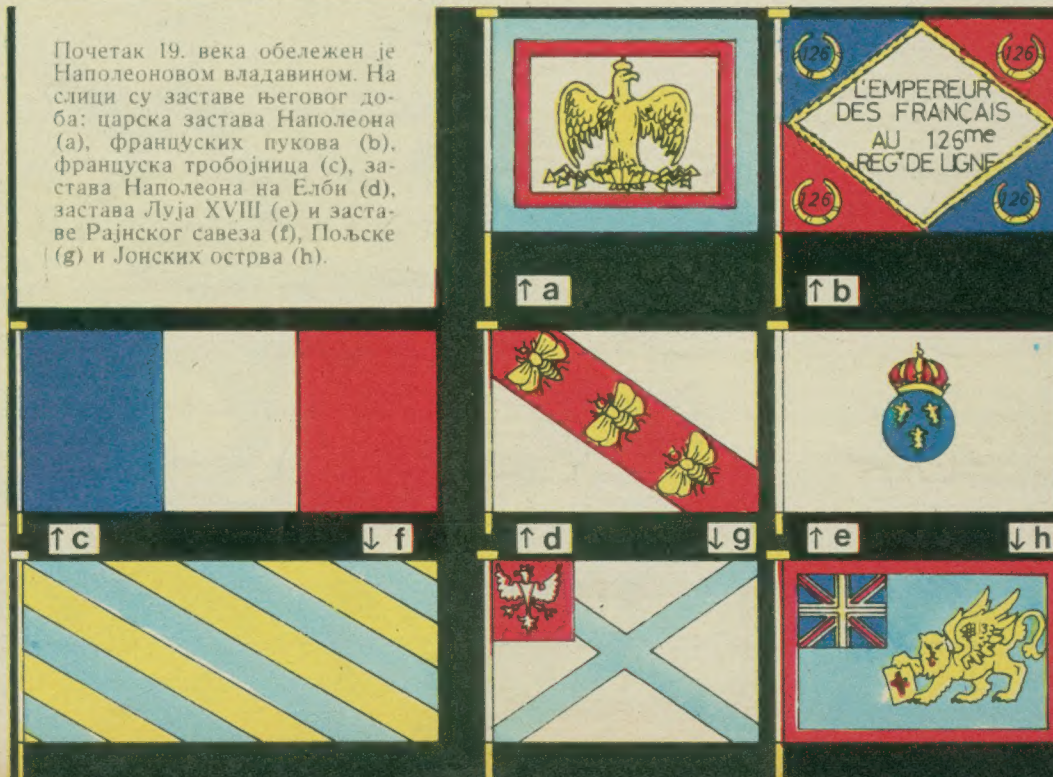

ВРЕМЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Велико незадовољство француског народа избило је 1789. године. Јуриш на Бастиљу чија је застава (а) пала 14. јула означава историјску прекретницу. Три године касније, 10. августа, у нападу на Тијерије пала је и застава краљева швајцарске гарде (б). Француска је постала република. Њена званична застава постала је тробојница која се 1790. први пут појавила на поморским заставама у комбинацији са белим пољем бурбонских владара (с).

Почетак 19. века обележен је Наполеоновом владавином. На слици су заставе његовог доба: царска застава Наполеона (а), француских пукова (б), француска тробојница (с), застава Наполеона на Елби (д), застава Луја XVIII (е) и заставе Рајнског савеза (ф), Пољске (г) и Јонских острва (х).

КРАЉИЦА

ИРСКИХ ПИРАТА

ГРЕЈС ЈЕ УВЕК БИЛА ПРВА: И ДА СЕ ПРЕБАЦИ НА БРОД И ДА ЗАМЕТНЕ БОРБУ.

Клан О'Мејлових био је у жалости: умро је старешина рода, неустрашиви Овен О'Мејл. Жалост је помешана са стрепњом за опстанак јер је готово читав клан живео од гусарских подвига у које их је Овен водио. Нису они лутали далеким морима већ су се држали својих ирских обала са којих су нападали трговачке бродове што су крај њих пловили.

По традицији, за старешину клана требало је прогласити Овеновог петнаестогодишњег сина Адулфа. Али, Адулфу није било суђено да постане „петнаестогодишњи капетан“.

ДВОБОЈ БРАТА И СЕСТРЕ

У одаји у којој су заседали најстарији чланови клана који су одлучивали о избору старешине, наједном је упала Овенова деветнаестогодишња кћи Грејс.

— Ја сам старија од Адулфа и ако неком од деце мога оца припада право да постане старешина клана, он да ја треба да стоји на челу братства — обратила се она старцима.

Иако још дечак, Адулф није био спреман да се одрекне свог права. Али, ни Грејс није одустала од свог захтева. Сукоб између брата и сестре могао се решити само двобојем. С ножевима у рукама деца пирата Овена стала су једно према другом на ивици литице што се дизала изнад мора. Обоје су насрнули у истом тренутку и то с толико жестине да су изгубили равнотежу и са стене пали у море. Из

воде је изронила само Грејс: њен брат се разбио о подводне хридице. Старци су ћутећи погнули пред њом главу признајући је за старешину клана.

Грејс је брзо доказала да је достојна те части. Очев замах је потпуно преуредила претворишви га у тврђаву до које се није могло допрети ни с мора ни с копна. И дању и ноћу са зидина су њени стражари осматрали море и чим би угледали неки брод давали су знак на који би се окупили сви снажни мушкарци из клана.

Са десетак лаких чамаца — у првом би увек била Грејс — кретали су према трговачком броду. Узалуд би посада брода покушавала да их заустави пуцајући

из пушака и топова: тешко је било погодити лаке чамаце који су поигравали на таласима и који су пловили у цик-цак. Гвозденим кукама чамаци би се закачили за брод, а момци из њих брзо и вешто би се успузали на палубу где је почињала борба прса у прса. Грејс је увек била прва: и да се пребаци на брод и да заметне борбу.

Већ сам изглед девојке која је предводила гусаре уливао је страх посади трговачких бродова ненавиклој на борбу: висока, јака, са увек расплетеном дугачком косом, бесно је витлала сабљом. Кад би заробила брод Грејс је његов товар пребацивала у своје чамце. А затим би, без милости, послала

и опљачкани брод и његову посаду на дно.

ЛЕПИ КАСТИЉАНАЦ

Али и поред свог необичног занимања и начина живота, нимало прикладног за једну девојку, Грејс је ипак остала жена. У двадесетој години удала се за Доналда О'Флаертија, старешину богатог и угледног клана О'Флаертијевих. Муж јој је после неколико година умро а она даје своју руку Гвозденом Дик Берку, чувеном предводнику обалских пирата Јужне Ирске. Од венчања није протекло ни месец

дана, а њени људи заузели су све замкове и утврђења Гвозденог Дика. Она раскида брак који јој више није био потребан. А онда се гусарка Грејс заљубила у једног свог заробљеника и елегантни Кастиљанац годинама је учествовао у свим њеним смелим подухватима.

Енглеским и ирским властима дозлогрдиле су жалбе бродовласника на злодеја Грејс О'Мејл. Одлучено је да се њеним пљачкама учини крај. За заповедника казнене експедиције био је одређен — Гвоздени Дик Берк. Он је добро познавао систем утврђења који је штитио клан О'Мејлових а још боље тактику своје бивше супруге. Рачуница енглеских и ирских власти показала се исправном: Гвоздени Дик заробио је Грејс и она се нашла иза решетака: осудили су је на смрт. Али, уочи самог погубљења група најснажнијих из њеног клана извршила је напад на тамницу и ослободила свог старешину.

Грејс је после тога толико била сигурна у себе и убеђена да јој нико не може ништа, да је потпуно престала да се обазире на месне власти. Глас о њеним, са да још смелијим и безобзирнијим нападима на трговачке бродове стигао је најзад и до далекот Лондона. Године 1593. Грејс О'Мејл добила писмо лично од краљице Елизабете I која ју је позвала — у госте!

Неколико недеља се тада већ шездесет трогодишња Грејс спрема за далеки пут. У Лондону се краљица ирских пирата слатко напричала с краљицом Енглеске и Шкотске која јој је на крају предложила да ступи у краљевску ратну флоту.

Мада је понуда била пријатна — Грејс би постала прва жена — капетан енглеске краљевске флоте — она је одбила. Више је волела да остане гусарска краљица.

Грејс О'Мејл није завршила живот као већина познатих пирата: на мору. Умрла је као и њен отац у својој постели у родном замку Каригуали.

Њени далеки потомци и потомци оних О'Мејлових које је водила у пљачкашке походе, данас показују туристима развалине њеног замка и место где је била сахрањена.

С гробом гусарке Грејс већина је једна лепа легенда за коју многи тврде да је истинита. Једне ноћи стари али још отмени Кастиљанац, последња Грејсина љубав, тајно је ископао њено тело из гроба, натоварио га на чамац којим је она толико пута кретала у пљачку, и од веслао на пучину. И никада га више нико није видео.

К. В.

Сам њен изглед уливао је страх посади бродова.

ЗАБАВНИКОВЕ РАЗГЛЕДНИЦЕ ЛОМОНОСОВ

КАТАДРА ЛОМОНОСОВА

У Африци је више ло ваца страдало од великих бивола него од лавова, слона или леопарда! Онај који је бар једном срео великог афричког бивола, тешког и до 2000 килограма и са распоном рогова преко једног и по метра, најбоље зна каквом снагом, лукавошћу и вештином располаже ова животиња кад брани свој живот.

У стаду, бивол се обично плаше човека и беже чим га примете. Али, усамљени мужјаци и краве које су изгубиле своју телад нападају човека опасније него лавови. Биво је лукава животиња. Сви бивол обично исто реагују на напад. После првог пуцања, без обзира дали су рањени, они беже. Понекад ће направити велики круг и вратити се да нападну ловца. Само, то не значи да ће га и напасти. Ако их ловац остави на миру, они могу неочекивано одустати од своје првобитне намере и повући се. Тек други метак претвара овог

прашине стигла до црица, он је узмакао само толико да оштри рогови бивола пролете на неколико сантиметара од његових груди. Затим је махнуо ђебетом и у најлепшем тореадорском стилу поново изазивао животињу. То се понављало више пута и кад се биво довољно заморио, а због беса изгубио опрезност, Хотентот је сваки његов следећи напад дочекивао убодом оштрог кратког копља. Са три прецизна удараца копљем биво је био готов.

Афрички биво никада неће убојсти, или изгазити мртвог човека кога он сам није оборио! У Уганди сам посматрао црице како се спасавају од бивола претварајући се да су мртви, али се тим триком служе и кад их лове. Афрички бивол имају једну слабу тачку за коју мало људи зна а ја сам је сасвим случајно открио: и најбешњи биво ће побећи ако га снажно ударите по губици! Изгледа да тај ударац убија у животињи сваку жељу за борбом.

Пре десетак година ловио

ЧУВАЈТЕ СЕ!

колоса у свирепу машину од мишића, испуњену само жељом за уништавањем.

Бољи од шпанских тореадора

Гледао сам борбе бикова у Шпанији и дивно се храбрим тореадорима, али оно што Хотентоти раде с афричким биволима превазилази подвиге из шпанских арена. Посматрао сам једног Хотентота како комадом поцепаног ђебета дочекује запенушеног бивола. Кад је животиња у облаку

сам биволе поред реке Сабби. Са мноштем се налазио и неки Френки Менли, пропали филмски сниматељ који је био без посла. Френки је одлучио да за свој рачун снима кратке филмове о дивљим животињама Африке и да тако себи плати пут до Америке. Имао је једну стару камеру и неколико ролни филмова, а како је оскудевао у новцу понудио се да ми помаже и на тај начин узврати ми услуге које бих ја њему учинио. Изгледао ми је симпатичан и ја сам пристао.

Али, Френки је био најнпрв вознији човек на кога сам икад у животу наишао. Ужасно се плашио змија и довољно је било да га човек

случајно додирне по ногама, леђима или врату па да врисне као хијена и да почне да се рита. Због тога смо сви избегавали да му зађемо с леђа. Моји носачи Кафири држали су се подаље од Френкија.

С Френкијем на грбењу

Једног дана пролазили смо поред стада од десетак бивола који су на потоку пили воду. Френки је желео да их сними а ја сам своју пушку предао једном момку и ненаоружан пошао за Френкијем према мирном стаду. Пре тога сам му об-

ПРЕДВОДИО САМ МНОГЕ ЕКСПЕДИЦИЈЕ ПО НАЈЗБАЧЕНИЈИМ КРАЈЕВИМА АФРИКЕ И УВЕРИО СЕ ДА СЕ НИЈЕДНА ЗВЕР НЕ ХВАТА ОЛАКО УКОШТАЦ СА ВЕЛИКИМ АФРИЧКИМ БИВОЛОМ.

јашњавао извесне ствари о биволима и упозорио га да остане непомичан ако се стадо узнемири.

Примакли смо се и Френки је почео да снима. Кафир с пушком налазио се иза мене јер сам ипак желео да ми оружје буде надокхват руке. И тада, један стари биво подиже главу, рикну, прескочи узани поток и јурну право на Френкија. Окренуо сам се да узмем пушку, али Кафир и пушка већ су се налазили десетак метара даље и брзо нестајали у жбуњу. Френки је посрнуо и пао. Лежао је потпуно непомично па сам помислио да је онесвешћен. Биво је тада застало у месту, његове предње ноге нису биле ни десетак метара далеко од Френкијевих чизама.

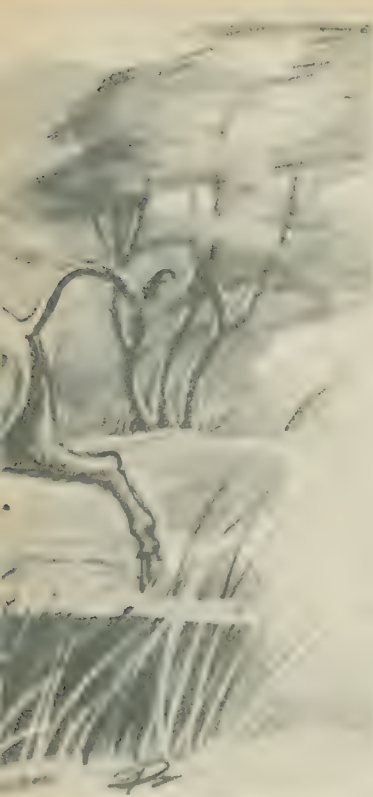
Био сам потпуно збуњен. Без оружја нисам знао шта да предузимем. Гледао сам бивола како сагиње главу и њуши Френкијева леђа. У истом тренутку Френки је одскочио. У ваздуху се обрнуо и ритнуо бивола право међу ноздрве. Ударац је морао бити веома снажан јер је биво устукнуо и кад је дошао себи побегао је према потоку. Али, чим се Френки дао у бег, биво се заус-

тавио и неочекивано кренуо за њим.

Хитро сам се успузао уз најближе дрво а одмах затим и Френки се створио поред мене. Дрво је било младо и опасно се савијало под нашом тежином. Ипак, успели смо да се одржимо читав сат на њему док је биво бесан кружио око нас. Најзад је одустао и отишао. Пушку сам пронашао у оближњем блату а онај Кафир се није вратио све до мрака.

Мао је узео пушку!

Једног лета ловио сам поред граница Анголе и водио једног геометра који је имао задатак да тачно обележи положај граничних ознака. Чим смо стигли на одређени терен, геометар је почео с меревањем и није много обраћао пажњу на дивље животиње, мада је са собом носио читаву колекцију нових пушака добро намазаних вазелином да им не би нашкодила влага. Циви су такође биле испуњене вазелином. Геометар је говорио како ће очистити

нуо као из топа и Мао се претурно на леђа ударивши потиљком о тврдо тле. Биво је неповређен побегао. Пришао сам Кафиру и подигао га на ноге. Лице му је било пепељастосиво, из носа и уста текла је крв док је оток испод једног ока брзо растао.

— Заборавио сам на вазелин у цеви — рекао ми је дрхтавим гласом.

Док сам стајао поред њега, неко иза мене одједном крикну. Окренуо сам се и спазио бивола који је тутњао као локомотива. Имао сам толико времена да одскочим у страну и опалим из пушке. Животиња је пролетела поред мене и устремила се на Маоа који је још био ошамућен од оног пуцања. Биво га је захватио роговима и одбацио високо у ваздух. Свом тежином Мао је греснуо на земљу. У следећем тренутку је сам погодио бивола изнад ока, али он још стиже да забодне свој оштар рог у бутину несрећног човека.

У почетку своје ловачке каријере радио сам за чу-

ви мах ништа нисам приметио, онда ми он рукама објасни да је у питању биво. И заиста, пошто сам пажљиво осмотрио, приметио сам животињу чије се жућкасто тело стапало са иловачом речне обале.

Лавица се и даље вукла по земљи. Најзад се сва скупил спремајући се за скок. У том тренутку у близини одјекну рика другог лава и биво уплашено скочи. Видео сам како лавица лети кроз ваздух и у скоку испружа тело и отвара чељусти. Пала је бивољу на леђа и скоро га оборила на земљу кад је из жбуња истрчао њен мужјак и скочио на бивола. Али, биво је са лавицом на леђима високо одскочио махнито машући главом и успео да предњим папцима удари лава који посрну и паде на земљу. Онда је, не обраћајући пажњу на лавицу која му је раздирала леђа, изгазио свог нападача и роговима му пробио груди.

Неколико тренутака биво је покушавао да извади рог из тела лава а кад му је то

ЛОВАВЦИ

пушке тек кад обави посао и буде слободан за лов. Међу нашим носачима налазио се и један Кафир по имену Мао. Знао је да барата оружјем и био је добар момак.

Сутрадан, кад је сунце почело да пржи, један огроман биво дође до великог дрвета на око сто метара од нашег логора и леже у његову сенку. Геометар је већ био отишао на посао а ја сам на старој писаћој машини куцао неки чланак. Машина је била пуна песка и прашине и правила је буку као какав стари трактор.

— Мао је узео пушку! — рече ми наш кувар Цим пролазећи поред мене.

Подигао сам поглед баш у тренутку кад је Мао убацивао метак у једну од оних геометричних нових пушака. Налазио се на још тридесет метара од бивола кад је овај скочио на њега. Мао је брзо нанишанио и опалио. Пуцањ је одјек-

нуо ловца Никобара Цонса. Једног дана он је добио напад прознице и морао је да остане у постељи а како је нашем каравану требало меса ја сам са једним црнцием из племена Зулу пошао у лов. Био је јануар, месец у коме овде кише често падају, па је земљиште било мочварно. Читав дан смо узалуд лутали и сумрак се већ спуштао а ми још ништа нисмо уловили. Покисли и уморни кренули смо у логор.

Женке су храбрије

Зулу одједном застале и руком показа према реци. Спазио сам једну лавицу како трбуха приљубљеног уз тле пузи као мачка кад се прикрада птици. Подигао сам пушку, али мој пратилац одмахну главом и још једном показа напред. У пр-

успело, читавим телом се муњевито окренуо. Овим наглим трзајем лавица је била збачена с његових леђа, али је одмах поново скочила и зарила му канце у месо. Биво се тада сручио на земљу и почео да се ваља. Лавица је морала да попусти и сада је очајнички покушавала да се извуче испод бивола. Али, било је касно. Циновско говече се свом тежином навалило на витко тело лавице. Зулу и ја чули смо како јој ребра пуцају као суве границе.

Један мој добро усмерен метак оборио је бивола. Сада смо имали довољно меса за наш караван и још два лавља трофеја.

— Глад их је натерала да нападну бивола — рече ми Зулу. — Мужјак се плаши па је лавица прва јурнула.

То је било тачно. Све женке великих грабљивица много су храбрије од својих мужјака!

Александар Лејк

МОЗАИК

ТЕШКА ПРОФЕСИЈА

У једном америчком зоолошком врту један млад горила упорно је одбијао да прима

храну. Директор зоолошког врта свакодневно је долазио у његов кавез и тамо приређивао праву гозбу. Јео би хлеб, воће и разне поластице нудећи њима и свог штићеника. Најзад је мали горила научио да једе. Међутим, ови „часови“ нису прошли без последице — по директора. За неколико седмица угојио се петнаест килограма.

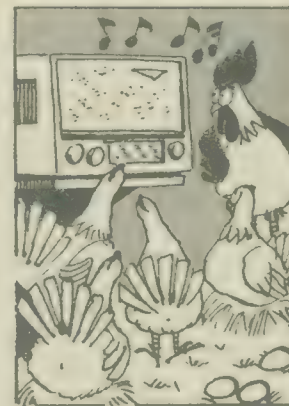
СРЕЋАН БРОЈ

Западно од шведског града Ареа налази се село Ум-Сафир чији становници живе потпуно изоловани од околних насеља. У селу нема ниједног трговца, сви плодови земље деле се на једнаке делове свим становницима. За краће и преваре у селу се уопште не зна па зато у Ум-Сафиру нема ниједног полицајца или стра-

жара. Сами становници овог села сматрају да тајна њиховог идиличног живота лежи у срећном броју. Од памтивека већ у овом селу стално живи 147 особа, од тога 29 одраслих мушкараца док су остало жене и деца. Чим се у Ум-Сафиру роди „сувишно“ дете, један од одраслих житеља мора да напусти село.

МУЗИКА ЗА КОКОШАРНИК

Сарадници радиостанице у Енцелкемпу у Сједињеним Државама запазили су да фармери из околине све чешће постављају радио-апарата у кокошарнике. Као што музика повећава млечност крава, тврде фармери, она повољно утиче и на кокошке-носиље. Поштујући потребе нових „радио-слушалаца“, дирекција станице увела је нову вечерњу емисију коју је назвала „Музика за кокошарник“!

ФУДБАЛ НА КРОВУ

На острву Кхарг у Персијском заливу гради се циновски резервоар за нафту. Резервоар ће имати око хиљаду метара у пречнику и моћи ће да прими 175 милиона литара нафте. На крову резервоара биће уређено фудбалско игралиште.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП
* ПРИНЦ
ВАЛИЈАНТ.
„АРН
У ИЗВИДНИЦИ“

НАПРАВИТЕ САМИ

УКРАСИ ЗА СТО

Б

Украсите за стол нацртајте на цртежима 9, 10, 11, 12, 13 и 14 с тим што ћете према њиховим обрисима исећи о-

Исто то учините и са цртежима 9, 10, 11, 12, 13 и 14 с тим што ћете према њиховим обрисима исећи о-

Украсите за стол нацртајте на цртежима 9, 10, 11, 12, 13 и 14 с тим што ћете према њиховим обрисима исећи о-

За оне који воле понекад да се припреми. Да би јеловник стајао на столу парче картона (црт. 18) пре савијте по цртицама и краћи део за-

ПОПУТНИКИ
ЗАБАВНИК

ЗАБАВНИКОВ
Јеловник

Младен Перић

ВАЗДУШНИ ЏИН ВЕЋ ЈЕ УЗМИЦАО КАД ЈЕ ЈЕДАН РЕФЛЕКТОР УСПЕО ДА МУ ОСВЕТЛИ РЕП.

су ме напољу чекали ројеви комараца. Никад их у животу нисам толико видео. Цео овај крај, у пречнику од 20 километара, налазио се у мочварној и муљевитој делти Вардара. Шаторе смо подизали на малим острвима и већи део дана проводили борећи се против ројева тих насртљивих инсеката. Толико их је падало на нас да су нам се понекад виделе само очи.

Као што је полако наилазио, звук се полако и изгубио у правцу Солуна. После петнаест минута чуле су се експлозије у граду. Поскакали смо као опарени и већ после неколико тренутака били под пуном ратном опремом. За то нам и није требало много времена јер смо готово сви спавали у униформама.

Када су се експлозије утишале вратили смо се на спавање. До зоре нисам могао ока да склопим. О но-

се те ноћи борио са сном. Овога пута знао сам од чега долази необичан звук.

— Вељо — викнуо сам узбуњен и просто га изврнуо са кламарице — дижи се! Ниси на свом Златибору. Опет нам долазе „гости“!

Није прошло ни три минута а цео логор је био на ногама. На жалост, овог пута моћ је била мрачна. Узалуд смо гледали према небу. Тек кад је звук био изнад нас наизменично смо црну масу која се удаљавала према Солуну.

Цепелин више није могао да изненади браниоце града. Небо су почели да шарају снопови великог броја рефлектора са земље и бродова у луци. Светлосни снопови су лутали небом, али од цепелина ни трага. Сасвим случајно, један рефлектор је успео да му осветли реп управо кад је почео да изручује

— Сазовите збор Бачке чете. Сместа!

Упутство које смо добили било је кратко: подељени у групе од по осморо у свануће требало је да кренемо у мочвару у потрагу за остацима цепелина.

ПОТРАГА

Кренули смо чим је свануло. Групе су се разишле на све стране. Тешко смо се пробијали кроз муљ и блато. Од комараца нисмо могли ни очи да отворимо. Под пуном ратном спремом, са шлемом на глави, тражили смо сува места где би могли да станемо, али таквих места готово да и није било. Понекад смо про-

ЦЕПЕЛИН У МОЧВАРИ!

Понед је већ одавно била прошла. Лежао сам будан на земљи са рукама испод главе. Нисам могао да заспим. Мисли су ми се враћале на родну Ужичку Пожегу и мајку.

Био сам матурант учитељске школе, чин деветнаест година нисам напунио, када сам добио позив за војску. И не само ја: сви матуранти средњих школа у Србији, рођени 1896. морали су да се јаве у Скопље. Од нас је формирана Бачка чета али не у Скопљу него у Приштини.

Када је 1915. године непријатељ окупирao земљу, Бачка чета се повлачила заједно с војском и реком избеглица. Пут нас је водио преко Албаније до места Љум Кула, па напрег у Стругу код Охрида, док; најзад, нисмо стигли у Солун преко грчке територије. Пошто смо се окрепили и одморили, послали су нас у задње одбрамбене редове Солуна, двадесетак километара удаљене од града.

Почетком 1916. разасели смо шаторе код села Гундулара. Фронт још није стигао до нас али се стално приближавао.

У ДЕЛТИ ВАРДАРА

Месечина је продирала кроз узани отвор на шатору у коме смо спавали. То ми је сада била једина кућа а лежај — кламарица напуњена нечим што је некада било слама, а данас само ситна плева јер ни сам не знам колико је војника пре мене лежало на њој.

Погледао сам према четворици другова који су спавали са мном у шатору. Гимназијалац Вељко Крекић гласно је хркао.

Из мисли ме је пренуо необичан звук који је постајао све јачи. Нисам хтео да излазим из шатора јер

Под окриљем ноћи цепелин се поново појавио. Али, чекало га је изненађење...

нашњим догађајима сазнали смо када је свануло: у логор је стигла вест да је немачки цепелин долетео изнад Солуна и бомбардовао град. Нико од нас није видео ту чудну летелицу о којој смо само слушали разне приче.

Дани су и даље текли једнолично. Борби није било али смо очекивали да се фронт приближи Солуну и нашим положајима.

ВЕЉО, ДИЖИ СЕ!

Звук који сам први пут чуо средином априла поново се огласио у ноћи између 5. и 6. маја. Опет сам

свој смртносни товар. То је било довољно да га осветле и други рефлектори. Блештава светлост „заробила“ је летећег непријатеља а одмах затим засула га је киша артиљеријских зрна са земље. Такву грдосију није било тешко погодити. Један хитац га је сустигао кад је већ узмицао.

Десетак километара од Солуна, тачно на средини између града и нашег логора, цепелин је почео да пада. Падао је право и потонуо у ноћ над мочваром. Његов крај објавила је заглушна експлозија.

Кренули смо према шаторима живо расправљајући о догађају. О спавању те ноћи, више није могло да буде ни говора. Били смо сувише узбуњени. Зауставио нас је глас командира који је наређивао једном нижем официру:

падали у муљ до појаса. Пијавице су нам се лепиле за руке а трска нам парала лица и руке. На неколико места морали смо да пливамо.

Изненада, из једне шикаре, појавио се рибар у чамцу. Био је престрашен. Кад је угледао нас војнике још више му се појачао страх јер није знао чијој војсци припадамо. Када смо га упитали за цепелин једва је промуцао:

— Та... там... им... о је! — показујући у правцу једног острвца недалеко од нас. — Много је велики! Као мост на Вардару!

Пожурили смо у правцу који нам је показао. Велики костур сагорелог цепелина видели смо још из даљине. Привукли смо се нечујно. Четири полугола Немца сушила су одећу на једном дрвету.

Банули смо пред њих са упереним пушкама. Умазани блатом, личили смо на авети. Предали су се без опирања. Одузели смо им ковчежић који су стално држали уза се. Отворио сам га: био је пун златника.

— Добили смо га кад смо кренули на задатак — објаснио нам је најстарији од Немаца — да потплатимо непријатељске војнике да нас пусте преко линије фронта... ако се којим случајем цепелин сруши.

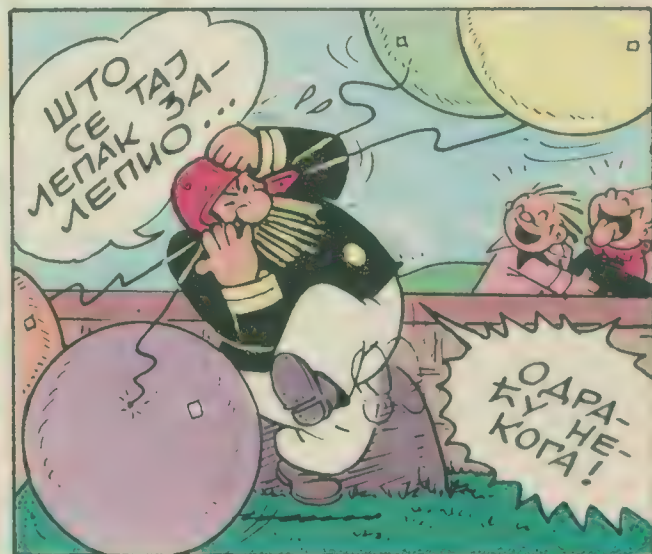
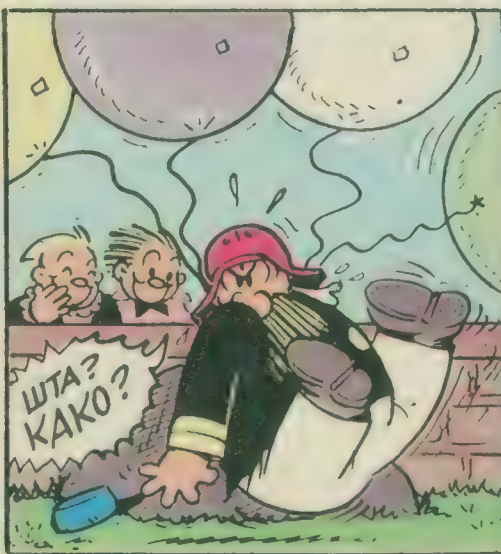
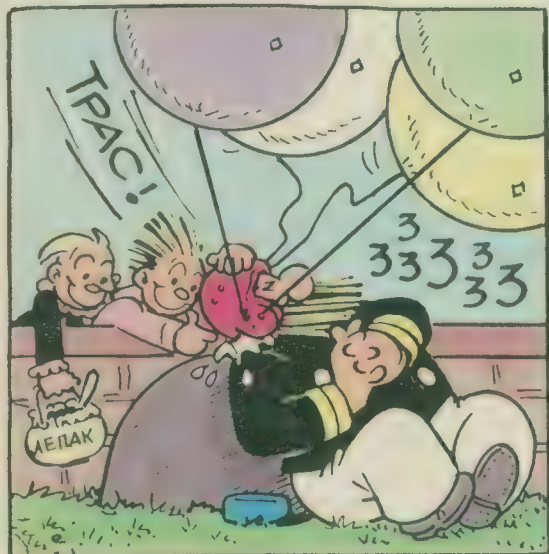
Цела посада цепелина, њих 28 преживела је пад. Док су остали одмах пошли према линији фронта надајући се да ће успети да се пробију до својих, ова четворица су остала да униште остатке цепелина а онда покушају да сустигну остале. Код њих је остао и ковчежић са новцем.

Наравно, нас нису могли да потплате. Заробљене Немце довели смо у наш логор и предали их нашим савезницима Французима. Костур сагорелог цепелина био је касније пренет у Солун и изложен у једном парку.

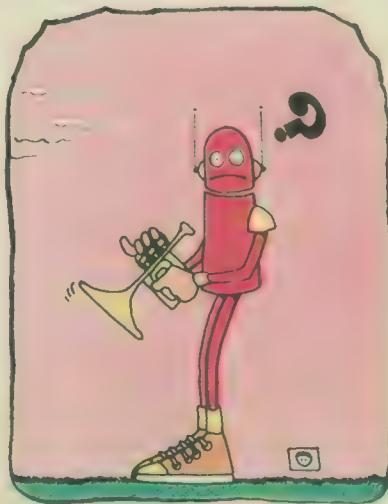
Младен Перић, Зетска 3,

Београд

(Хонорар 250 динара)

ШРАФКО

ДОШАО ЈЕ ИЗ ДАЛЕКОГ
СВЕМИРА. МУДРАЦ МУ ЈЕ
НАРЕДИО ДА ОСТАНЕ
НА ЗЕМЉИ И БОРИ СЕ
ПРОТИВ **СВИХ** КОЈИ
МОГУ ДА УГРОЗЕ МИР
НА ЊОЈ И ОСТАЛИМ
ПЛАНЕТАМА...

ПОСЛЕ ДУГОГ
ПУТОВАЊА ОН ЈЕ
СВОЈ КОСМИЧКИ БРОД
САКРИО У ДУБИНАМА
ПАЦИФИКА ГДЕ ЈЕ
ТРЕБАЛО ДА ОСТАНЕ
ДОК ЗЕМЉА НЕ БУДЕ
СПРЕМНА ДА ПРИСТУПИ
КОНФЕДЕРАЦИЈИ НАС-
ТАЊЕНИХ ПЛАНЕТА...

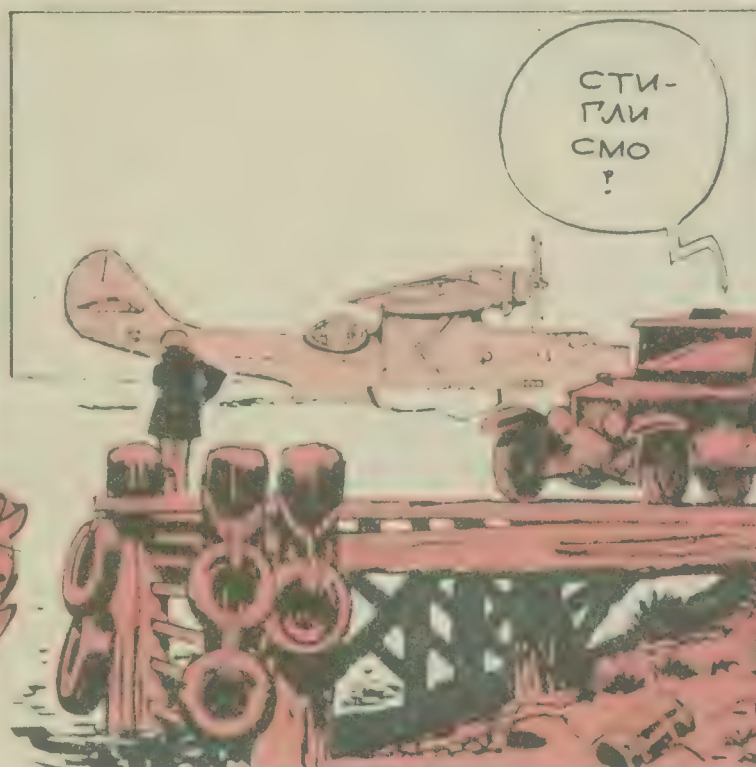
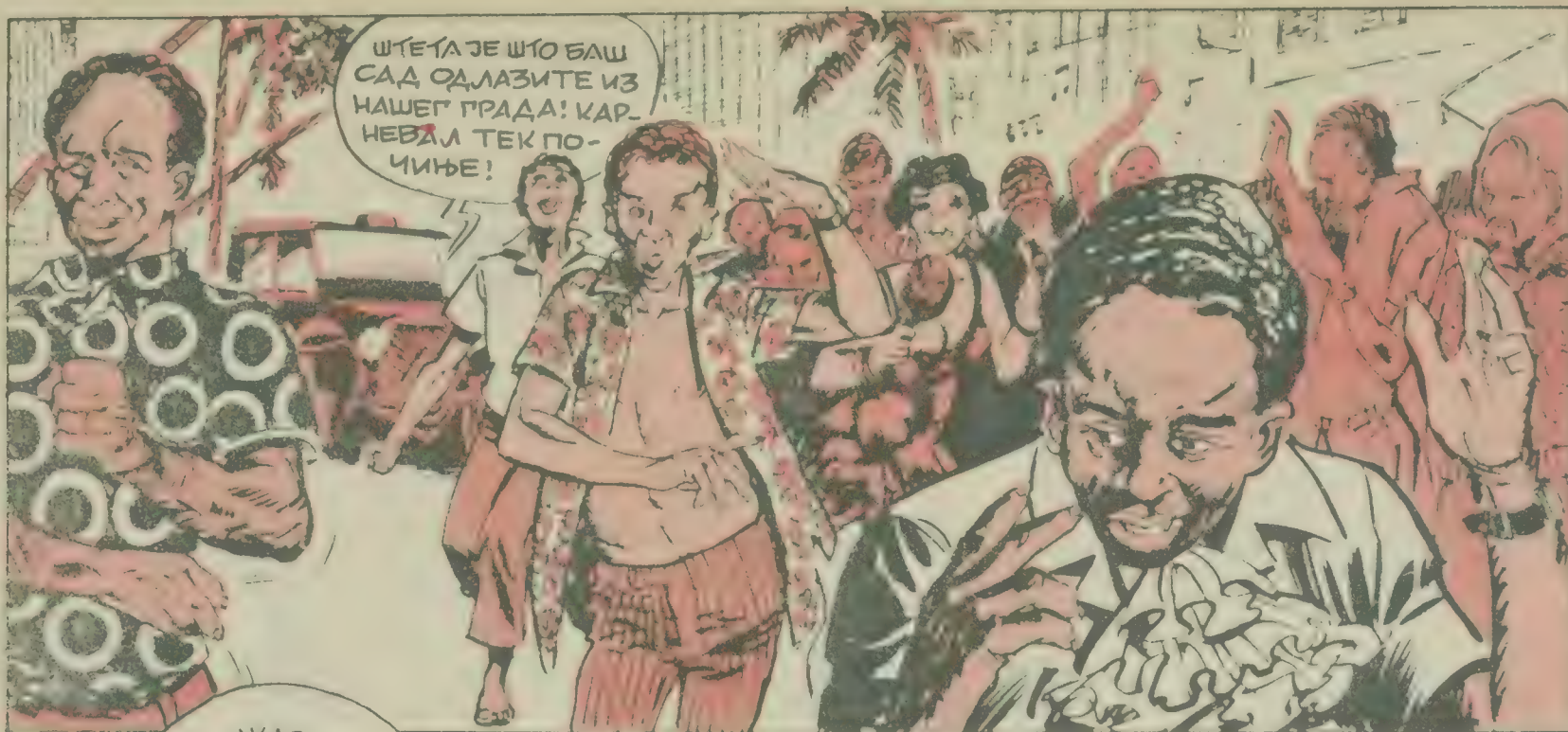
ЊЕГОВО ПОРЕКЛО
МОРАЛО ЈЕ ОСТАТИ
НЕПОЗНАТО.
ЊЕГОВО ИМЕ ЈЕ...

целта

Граница ВРЕМЕНА

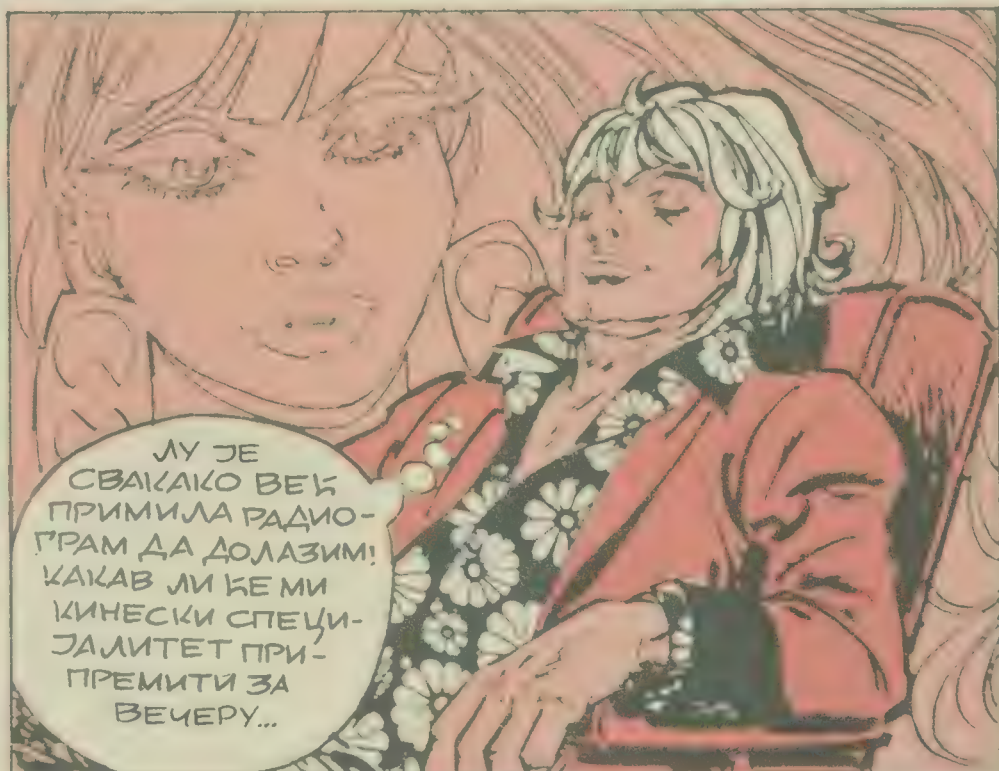

ШТА
ЈЕ? ЗАР
ИМАТЕ
НЕШТО
ПРОТИВ
ЖЕНА-
ПИЛОТА?

ДАО САМ
ВАМ ГЕОГРАФСКУ ДУ-
ЖИНУ И ШИРИНУ МЕСТА
ГДЕ ТРЕБА ДА СЛЕТИ-
ТЕ! ТАМО ЂЕ МЕ ЧЕ-
КАТИ ЈЕДНА КИНЕ-
СКА ЧУНКА!

У
РЕДУ!

ЛУ ЈЕ
СВАКАКО ВЕК
ПРИМИЛА РАДИО-
ГРАМ ДА ДОЛАЗИМ!
КАКАВ ЛИ ЂЕ МИ
КИНЕСКИ СПЕЦИ-
ЈАЛИТЕТ ПРИ-
ПРЕМИТИ ЗА
ВЕЧЕРУ...

МЕТЕРЕОЛОШКА СЛУЖБА
СА ПАРН АЗЛЕНДА ЈАВЉА
СВИМ АВИОНИМА У ВАЗ-
ДУХУ И ОНИМА КОЈИ
УЗЛЕКУ: ЦИКЛОН „БЕТИ“
КРЕЌЕ СЕ ПРЕМА...

ЖАО МИ ЈЕ АЛИ
МОРАЌЕМО ДА ПРО-
МЕНИМО ПРАВАЦ
ЛЕТА ИНАЧЕ
ЂЕМО УПАСТИ
У ЦИКЛОН!

КА-
КВА
НЕЗ-
ГОДА!

У СВА-
КОМ СЛУ-
ЧАЈУ МОРАЌЕ-
МО ДА СЕ СПУ-
СТИМО КРАЈ
НЕКОГ
ОСТРВА!

ШТЕ-
ТА ШТО
НИСМО ПО-
НЕЛИ КОС-
ТИМЕ ЗА
КУПАЊЕ!

НЕ БИСТЕ БИЛИ
ТАКО БЕЗБРИЖНИ
ДА ПОЗНАЈЕТЕ ОСТР-
ВО КАЈА КАЛАВЕРА...
ГДЕ КЕМО МОРАТИ ДА
СЕ СПУСТИМО!
ОПАСНО ЈЕ И
ЧЕНАСТАЊЕНО!

ОВАКО
ИЗ ВИСИНЕ
ИЗГЛЕДА
ЛЕПО!

МОЖДА ЈЕ
ОПАСНО... ДА' МИ
НЕ ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ
ЧЕНАСТАЊЕНО! ПОГ-
ЛЕДАЈТЕ! ИЛИ САМ
ЈА ЗАБОРАВИО МОР-
ЗЕОВУ СИГНАЛИ-
ЗАЦИЈУ ИЛИ...

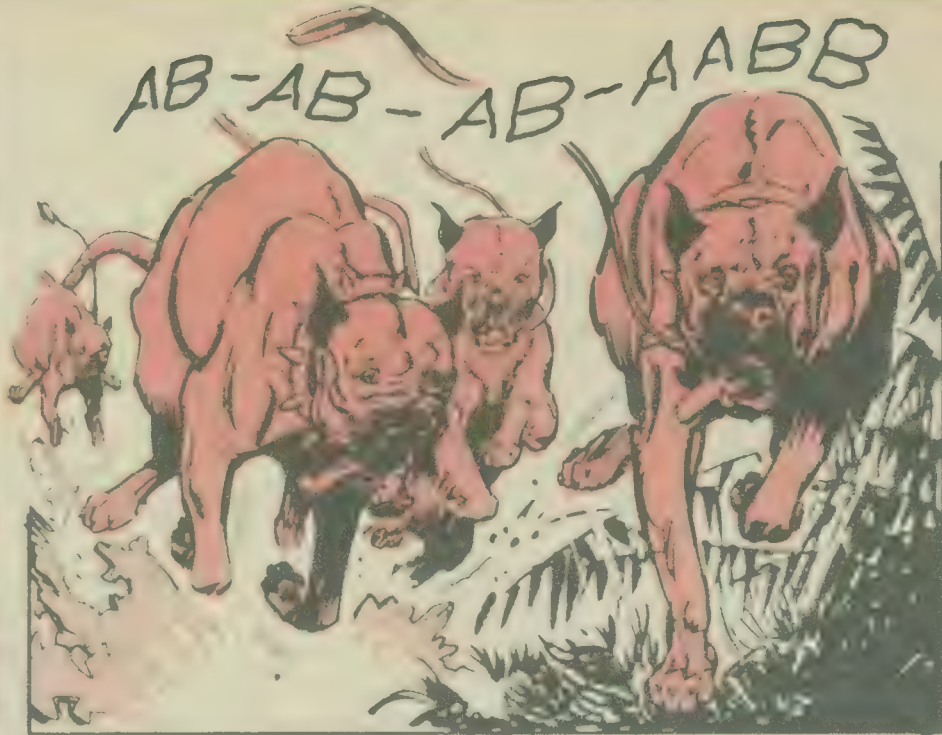
С.О.С.... ОГЛЕ-
ДАЛОМ МЕЋУ-
НАРОДНИ ЗНАК
ЗА ПОЗИВ У
ПОМОК!

АЛИ, ЗАР СУ МОРЗЕ-
ОВИ ЗНАЦИ БИЛИ
ПОЗНАТИ У 17. ВЕКУ?
ОДЕЛО КОЈЕ ЈЕ НЕЗ-
НАНАЦ НОСИО НОСИ-
ЛО СЕ У 17. ВЕКУ...

СИГНАЛИ СУ НАЈЕ-
ДНОМ ПРЕСТАЛИ.
ЧОВЕК КОЈИ ИХ
ЈЕ СЛАО УПЛАШЕ-
НО СЕ ОКРЕНУО...

АВ-АВ-АВ-ААВВ

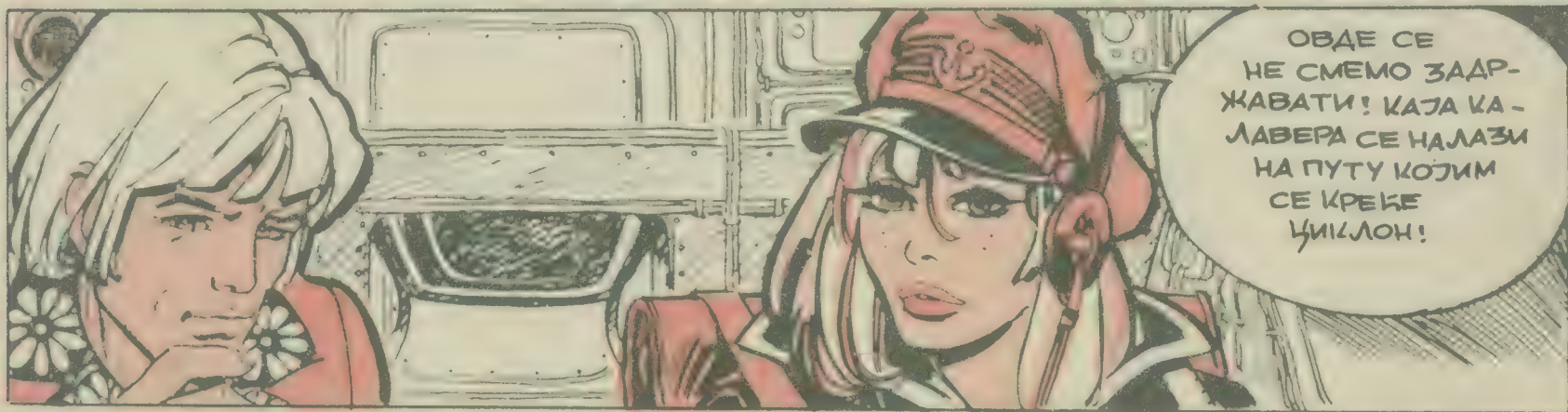

ДА
НИЈЕ
ОВО
НЕКА
ШАЛА?

ОБОЈЕ СМО ВИДЕ-
ЛИ СИГНАЛЕ! МОЖДА
ЈЕ НЕКО У ОПАСНОС-
ТИ... НЕ МОЖЕМО СЕ
ОГЛУШИТИ О ЊЕГО-
ВЕ ПОЗИВЕ!

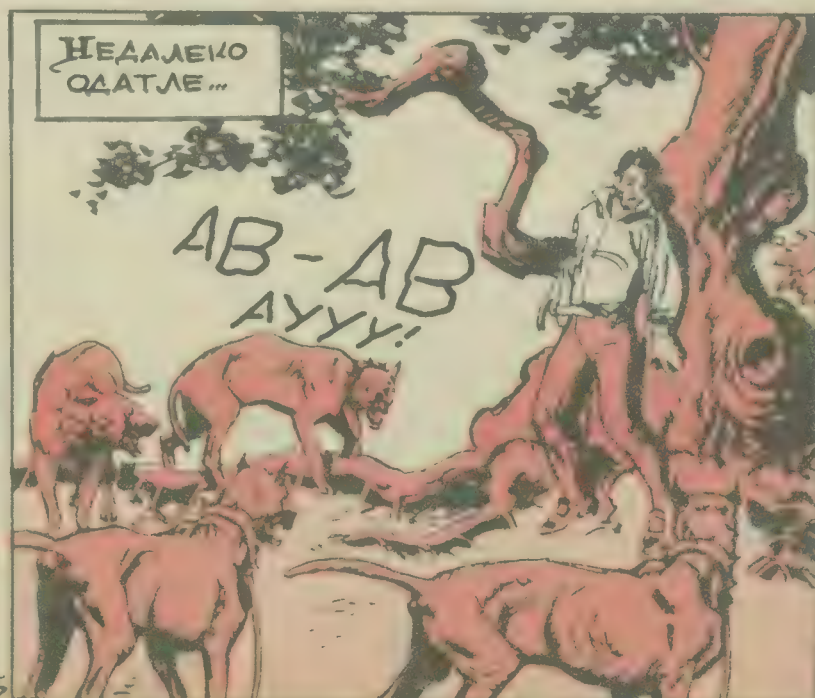
У
ПРА-
ВУ
СТЕ!

ОВДЕ СЕ
НЕ СМЕМО ЗАДР-
ЖАВАТИ! КАЈА КА-
ЛАВЕРА СЕ НАЛАЗИ
НА ПУТУ КОЈИМ
СЕ КРЕЉЕ
ЦИКЛОН!

ПРЕСТАКЕМО
САМО ДА ВИ-
ДИМО! НЕКЕ-
МО СЕ ЗАДР-
ЖАВАТИ!

НЕДАЛЕКО
ОДАТЛЕ...

АВ-АВ
АУУУ!

АХА!
ОПЕТ
СМО ТЕ
УХВАТИ-
ЛИ!

ПОШЕДИ-
ТЕ МЕ! НЕ-
МОЈТЕ МЕ
УБИТИ!

УМУКНИ, КУКА-
ВИЦЕ! ЈЕДНООКИ
МОРГАН ИМА ДРУГЕ
ПЛАНОВЕ С ТОБОМ!
ПОЛАЗИ... ТВОЈ ПРИ-
ЈАТЕЉ ТЕ ЧЕКА!
ЊЕГА СМО ДО-
БРО ВЕЗА-
ЛИ!

А
МЕНИ СЕ
ЧИНИ ДА СМО
ПРЕДУБО-
КО ЗАШЛИ
У ШУ-
МУ!

ЧИНИ
МИ СЕ ДА СМО
НА ПРАВОМ ПУТУ!
ПОЗИВ ЗА ПОМОК
ДОЛАЗИО ЈЕ
ИЗ ОВОГ
ПРАВ-
ЦА!

ПЛА-
ТИЋЕШ
НАМ ЗБОГ
ТОГ ПОКУША-
ЈА БЕК-
СТВА!

ПО-
ГЛЕДАЈТЕ!
НЕШТО
СВЕТЛУЦА
МЕЂУ
ЛИШЋЕМ!

ОПЕТ
С.О.С.
?

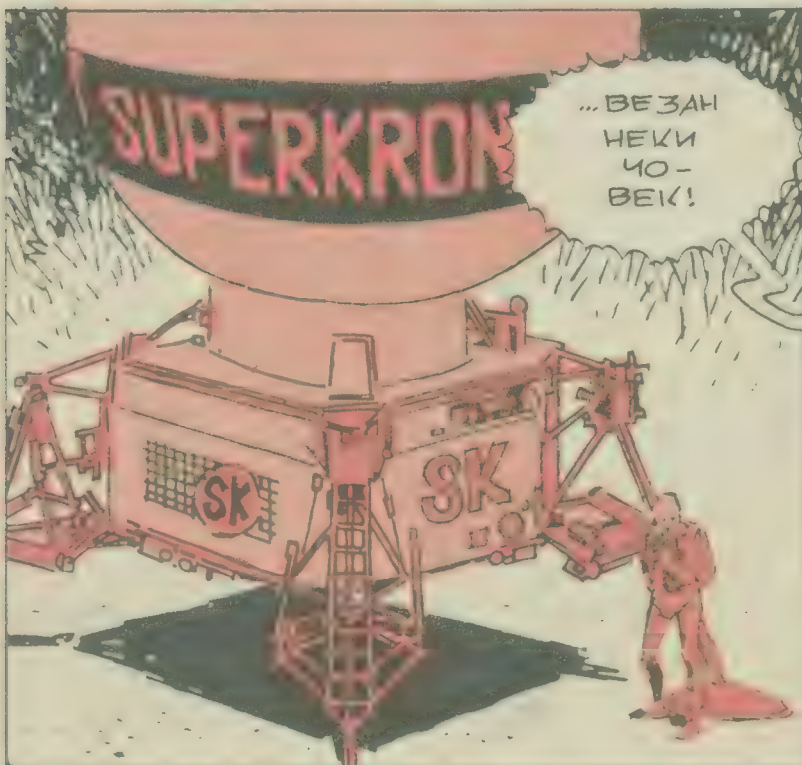
НЕ! НИСУ
СИГНАЛИ!
ПОГЛЕДАЈ-
ТЕ!

ШТА
ТО
МОЖЕ
БИТИ?

ОВАКО
НЕШТО
НИКАД
НИСАМ
ВИДЕ-
ЛА!

НИ ЈА!
НЕКАКВ
ЧУДАН
АПРАТ...
А ПОРЕД
ЊЕГА
ЈЕ...

...ВЕЗАН
НЕКИ
ЧО-
ВЕК!

КО БИ ТО МО-
ГАО БИТИ? И
ЗАШТО ЈЕ ВЕ-
ЗАН? ОДРЕШИ-
МО ГА...
БРЗО!

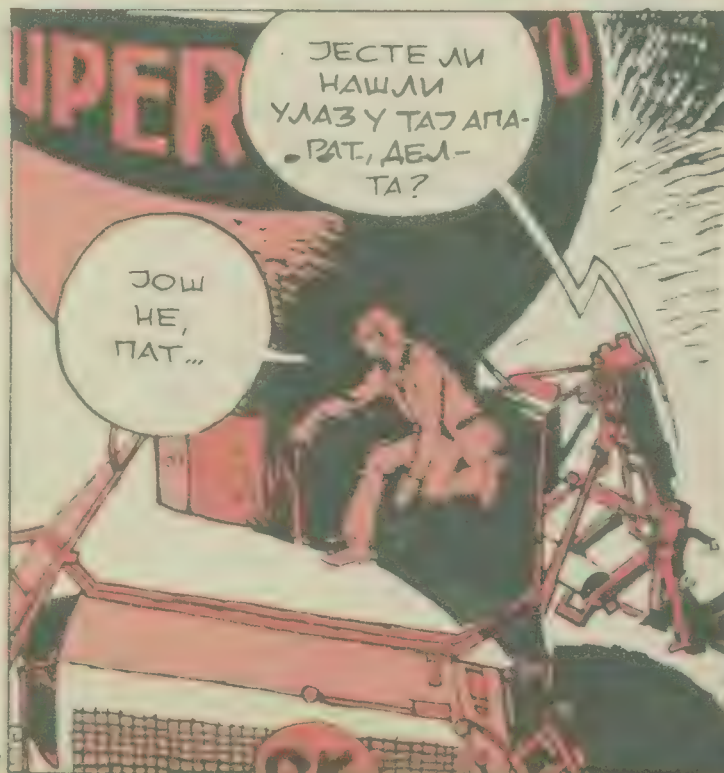
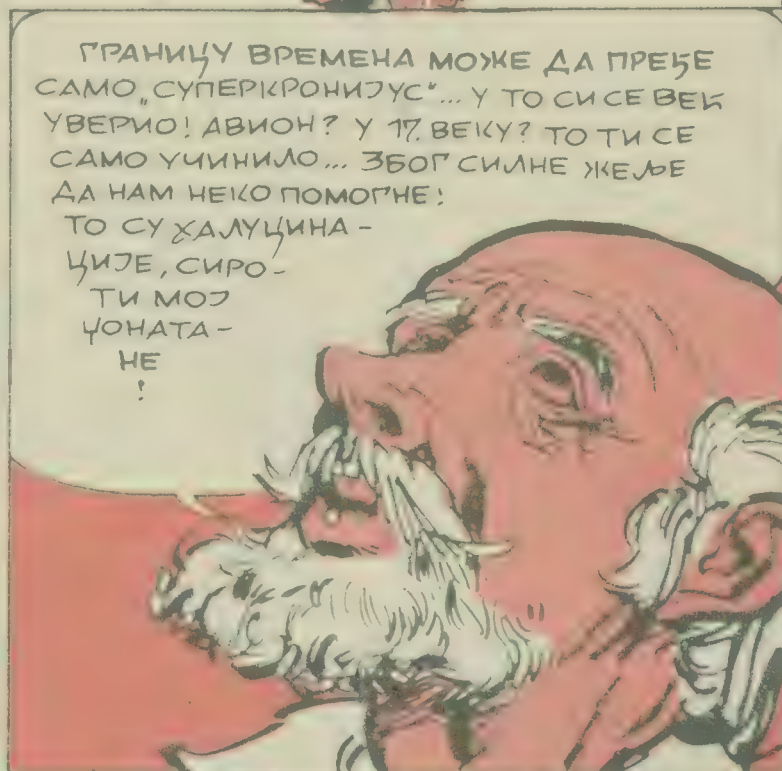
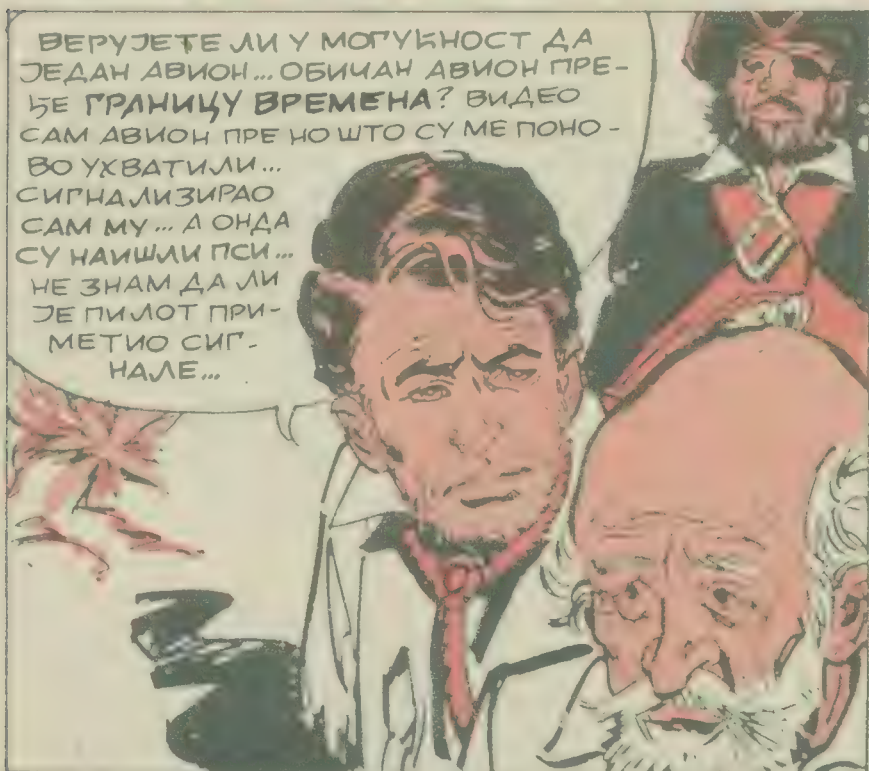
ЧЕКАЈ-
ТЕ! ЧУЈЕМ
ГЛАСОВЕ!
НЕКО
ДОЛА-
ЗИ!

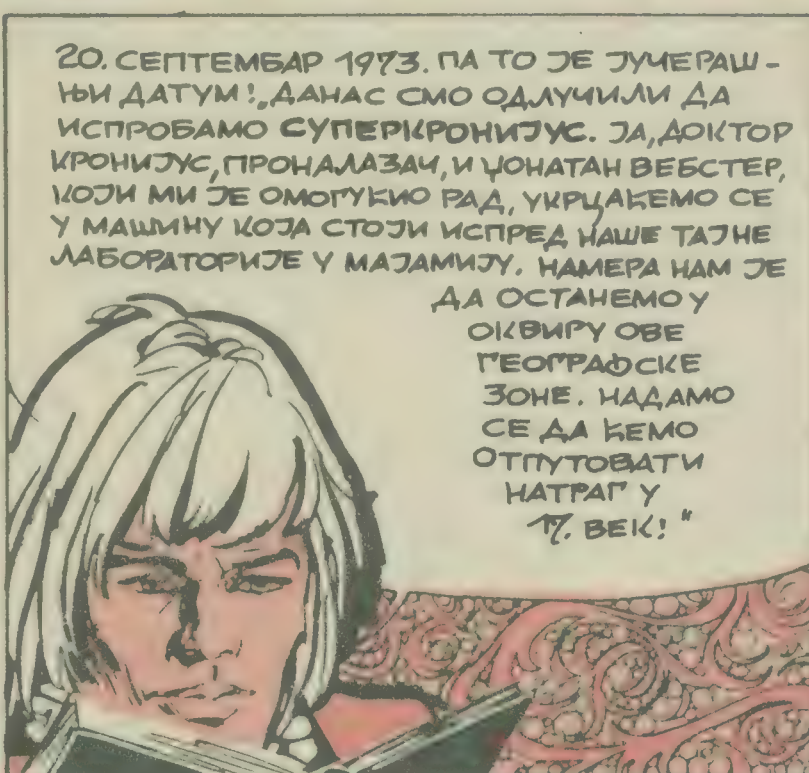

ХУ-ХУ-ХУ
ХУ!

ЈАДНИ
МЛАДИКУ!
УХВАТИЛИ СУ ТЕ...
ПРОПАЛА НАМ ЈЕ
И ПОСЛЕДЊА НАДА...
НЕЋЕМО СЕ СПА-
СТИ ИЗ РУКУ
ОВИХ ВАРВА-
РА!

ЗАМИСЛИТЕ ДА И МИ
ПОКУШАМО ДА ПОМОКУ ТОР „СУПЕР-
КРОНИЈУСА“ ПРЕЋЕМО ГРАНИЦУ ВРЕМЕ-
НА... ИЛИ ДА СЕ АПАРАТ ПОКРЕНЕ
И ОДВУЧЕ НАС У
17. ВЕК!

ЗНАМ ДА ОВО
ЗВУЧИ КАО СТРА-
НИЦА ИЗ НЕКОГ
НАУЧНО-ФАНАСТИЧ-
НОГ РОМАНА И ДА
ВАМ МОЖЕ
ИЗГЛЕДАТИ
ГЛУПО...

НЕ, ПАТ! ИМАМ
МНОГО РАЗЛОГА ДА
СЕ НЕ СМЕЈЕМ НАУ-
ЧНОЈ ФАНАСТИЦИ
ЈЕР САМ НА
НЕКИ НАЧИН
И ЈА ЊЕН
ДЕО!

НЕШТО
МИ ЈЕ
ОВДЕ
СУМЊИ-
ВО!

SUPERKRONIU

КАЖЕМ
ЈА ТЕБИ ДА
ТРЕБА ВЕРОВАТИ ПСЕ-
КЕМ ИНСТИНКТУ!
НЕКО СЕ НАЛАЗИ НА
ОВОМ ОСТРВУ... И
СУДЕКИ ПО ОТВОРЕ-
НИМ ВРАТИМА...
ТАЈ НЕКО ЈЕ
У МАШИНИ!

САКРИ-
ЋЕМО
СЕ У ЖБУ-
ЊЕ И ЧЕ-
КАТИ ДА
ИЗИЂЕ!

ТРЕБА-
ЛО БИ ВРЕМЕ-
НА ДА СЕ ОВО
ИСПИТА! АЛИ
ПРЕТИ НАМ ЦИК-
ЛОН И ЗАТО ЈЕ
БОЉЕ ДА ПОТРА-
ЖИМО НАШ
ХИДРО-
АВИОН

ЧИМ СЕ УКРЦАМО
ПОКУШАЋУ ДА УСПО-
СТАВИМ РАДИО-ВЕЗУ
С НАЈБЛИЖОМ БАЗОМ!
АКО НЕ УСПЕМ, ТО МО-
ЖЕ БИТИ ДОКАЗ
ДА СМО СТВАРНО
У 17. ВЕКУ!

ПЛАТ И ДЕЛТА
КРЕНУЛИ СУ
ПРЕМА ХИДРО-
АВИОНУ ДЛИ...

12

ОХ!

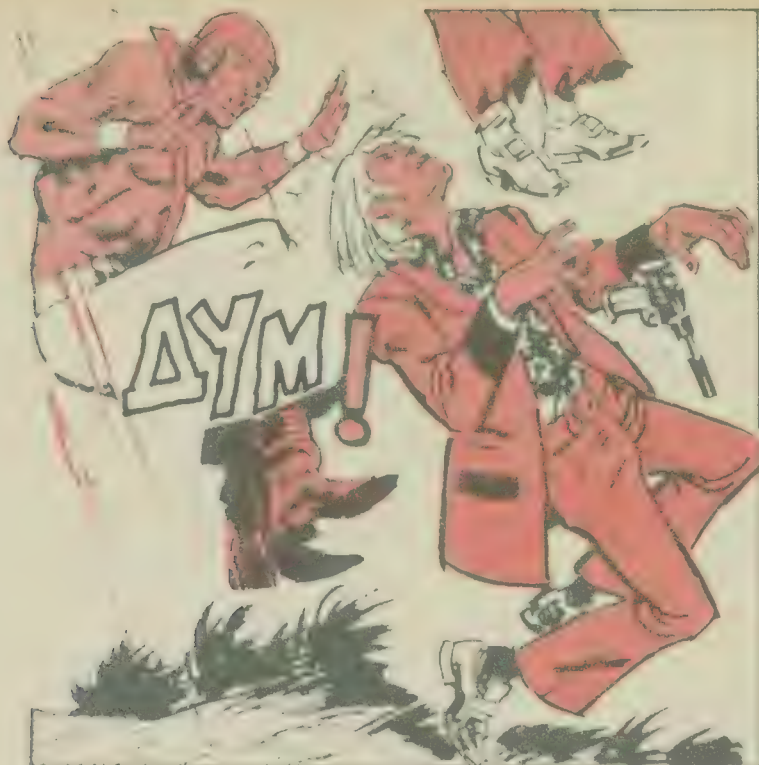

ПРО-
КЛЕТ-
СТВО!

ЧУВАЈ
СЕ,
ДЕЛТА!

БАААМ!

ПУСТИТЕ
МЕ, ДИВ-
ЉАЦИ!

ГЛЕ КАКО СЕ ОТИМА...
КАО ДИВЉА МАЧКА!
ВЕЖИТЕ ИХ... ПА НА
ГАЛИЈУ С ЊИМА!

КАД ЈЕ НАЈ-
ЗАД ДЕЛТА
ОТВОРИО
ОЧИ...

ХВАЛА
НЕБЕСИ-
МА!
ОСВЕСТИО
СИ СЕ!

ВИШЕ НЕМА
СУМЊЕ, ДЕЛТА!
ПОГЛЕДАЈ... ПА
БЕШ СЕ САМ
УВЕРИТИ! ТИ
ЉУДИ СУ ИЗ
ДРУГОГ ВЕКА,
НЕ ИЗ НАШЕГ!

ОТ-
КУД
ОВЕ
ГАЛИ-
ЈЕ?

ПАТ,
ТВОЈА КАЈА
КАЛДВЕРА
ЛИЧИ
НА ОСТРВО
С БЛА-
ГОМ!

АЛ' ЈА
ИПАК НЕ ВЕ-
РУЈЕМ У ПОВ-
РАТАК У 17. ВЕК!
МОРА ДА ПОС-
ТОЈИ НЕКО
ОБЈАШЊЕ-
ЊЕ!

ДЕЛТА!
НЕКО
ДОД-
АТИ!

ПОЏИТЕ
ЗА МНОМ!
СУД ЧЕКА
НА
ВАС!

СУД!
КАКАВ
СУД... ЧИ-
ЈИ СУД?

ЧЛАНОВИ
СУДА ОДЛУЧИЊЕ
ДА ЛИ ЋЕТЕ ОСТАТИ
У ЖИВОТУ ИЛИ НЕ!
СУД САМИЊАВАЈУ ХРА-
БРИ МЕЈНВОРИНГ, КО-
ЈЕРЕДИН ТРЕКИ И
ПАБЛО ЕЛ ОЛО-
НЕС...

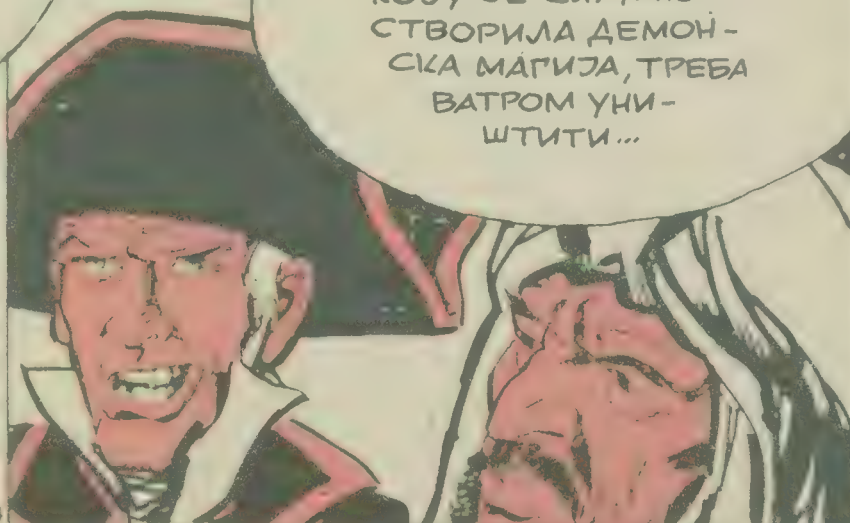

ЗАРОБ-
ЉЕНИЦИ,
УСТАНИ-
ТЕ!

ОХ, ЏОНА-
ТАНЕ! НЕС-
РЕКАН САМ
ШТО САМ
ТЕ У ОВО
УВУКАО!

НЕ КРИВИТЕ
СЕБЕ, ДОКТОРЕ
КРОНИЈУС! КО ЈЕ
МОГАО ДА ПРЕДВИДИ
ДА ЋЕ СЕ НАШЕ ПУТО-
ВАЊЕ КРОЗ ВРЕМЕ ОВАКО
ЗАВРШИТИ! ЈА САМ
ЖЕЛЕО ДА НЕШТО ПО-
СТИГНЕМ У НАУЦИ ДА
БИ СЕ МОЖА МАЈКА
МОГЛА СА МНОМ
ПОНОСИТИ!

СУД НЕ МОЖЕ ДА
ПОВЕРУЈЕ У ВАШУ ПРИ-
ЧУ О ПУТОВАЊУ КРОЗ
ВРЕМЕ И СМАТРА
ДА ВАШУ МАШИНУ,
КОЈУ ЈЕ СИГУРНО
СТВОРИЛА ДЕМОЊ-
СКА МАГИЈА, ТРЕБА
ВАТРОМ УНИ-
ШТИТИ...

А ВАС, КАО УХОДЕ
И НЕПРИЈАТЕЉЕ,
СУД ОСУЂУЈЕ НА
СМРТ! ТАКВУ КАЗНУ
ЗАСЛУЖУЈЕ СВАКО
КО СЕ УВУЧЕ У
ЦАРСТВО ГУСАРА!

И ЈА!

СЛАЖЕМ
СЕ С
ПРЕСУ-
ДОМ!

НЕ!
ЧЕКАЈ-
ТЕ!

НЕ МОЖЕТЕ
МИ ТО УЧИНИТИ!
ЈА САМ БОГАТ! ВЕ-
ОМА БОГАТ... МОГУ
ВАМ ДАТИ ГОМИ-
ЛУ ЗЛАТА!

КО?
ТИ?

У ВАШОЈ
МАШИНИ
НЕМА
ЗЛАТА!

НЕ
ДОЗВОЛИ
ДА ОД НАС
СУДИЈА
ПРАВИ
БУДАЛЕ!

ДОЗВОЛИ-
ТЕ ДА СЕ
ВРАТИМ У НАШ
ВЕК... ВРАТИЋУ
СЕ СА ЗЛАТОМ!
СА МНОГО ЗЛА-
ТА! ПУСТИТЕ
МЕ У ВРЕМЕ-
ПЛОВ...

ПУСТИ,
СИНКО!
БУДИ ЈАК...
НАША СУД-
БИНА ЈЕ
ВЕК ОД-
ЛУЧЕ-
НА...

ЛАЖЕШ... СВЕ
ЛАЖЕШ! А АКО И
НЕ ЛАЖЕШ КО НАМ
ГАРАНТУЈЕ ДА
БЕШ СЕ ВРАТИ-
ТИ СА ЗЛА-
ТОМ?

АКО МЕНЕ НЕКЕТЕ
ДА ПУСТИТЕ... ПУСТИТЕ
ДОКТОРА КРОНИЈУСА! ОН ЊЕ
СЕ ВРАТИТИ СА ЗЛАТОМ! ПРЕ-
КЛИЊЕМ ВАС! ЖЕЛИМ ДА СЕ
ВРАТИМ СВОЈОЈ
МАЈЦИ!

СМИРИ
СЕ, ЧОНАТА-
НЕ! НИКАД
ОНИ НА ТО
НЕЊЕ ПРИ-
СТАТИ!

УМУКНИ, ЛУДО МАТОРА! А
ТИ... НАСТАВИ! КОЛИКО
МОЖЕШ ДА
НАМ ДАШ?

У МАШИНИ ИМАМ ЧЕКОВНУ КЊИЖИЦУ!
ВИ НЕ МОЖЕТЕ ЗНАТИ ШТА ЈЕ ТО...
АЛИ, АКО ДАМ ДОКТОРУ ЧЕК НА МИЛИОН
ДОЛАРА ОН ГА МОЖЕ УНОВЧИТИ,
ТИМ НОВЦЕМ КУПИТИ
ЗЛАТО И ДОНЕТИ
ГА ОВАМО!

ПА, ШТА
ВИ МИСЛИ-
ТЕ?

ЈА НЕ ЗНАМ
ШТА СУ ТИ „ДОЛА-
РИ“... АЛ' ИПАК ЗА-
ХТЕВАО БИХ
ДВА МИЛИ-
ОНА!

АХА!
НЕКА
НАМ ДА
ДВА МИЛИОНА...
ИНАЧЕ НИ-
ШТА ОД
ПОСЛА!

ЏОНАТАНЕ,
НЕМОЈ ДА ПРИС-
ТАНЕШ! НЕ ЖЕЛИМ
ДА ЗБОГ МЕНЕ ДАШ
ТОЛИКИ НОВАЦ!
ВЕК СИ ДОВОЉНО
ПОТРОШИО ЗА
МАШИНУ...

НЕМАМ ДРУГОГ
ИЗЛАЗА, ДОКТОРЕ!
ПРИСТАЈЕМ НА ДВА
МИЛИОНА... ХАЈ-
ДЕМО У МАШИНУ..
ЧЕКОВНА КЊИЖИ-
ЦА ЈЕ ТА-
МО!

ШТА
ТИ МИС-
ЛИШ О СВЕ-
МУ ОВО-
МЕ, ДЕЛ-
ТА?

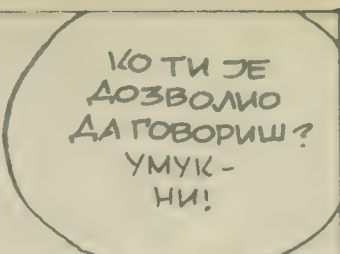
ЗАБОРАВИМО НАУЧНУ
ФАНТАСТИКУ! ОВО ЈЕ
ПРОСТ И ЈАСАН СЛУЧАЈ!
НЕКО ЈЕ ИСКОРИСТИО
СТАРИ ОПРОБАНИ
ТРИК...

ЗА ТО ВРЕМЕ,
ИЗНАД МОРА
ПТИЦЕ СУ
УПЛАШЕНО
КРЕШТАЛЕ...

НЕБО СЕ ПОКРИЛО ТЕШКИМ ОБЛАЦИМА...
ПРИБЛИЖАВАО СЕ ЦИКЛОН „БЕТИ“...

ПАЗИТЕ!
ЧУВАЈТЕ СЕ
АУТОМАТСКОГ
ПИШТОЛА...
ЗАКЛОНИ-
ТЕ СЕ!

„МЕСО ЗА КОН-
ЗЕРВЕ“?
АУТОМАТСКИ
ПИШТОЛ“?
АЛИ...

ПАФ
ПАФ

ДА, СИНКО! ИЗГЛЕДА
ДА СИ СВЕ СХВАТИО!
АЛИ... ТО ТИ НЕКЕ
НИШТА ПОМО-
ЋИ... НАПРО-
ТИВ!

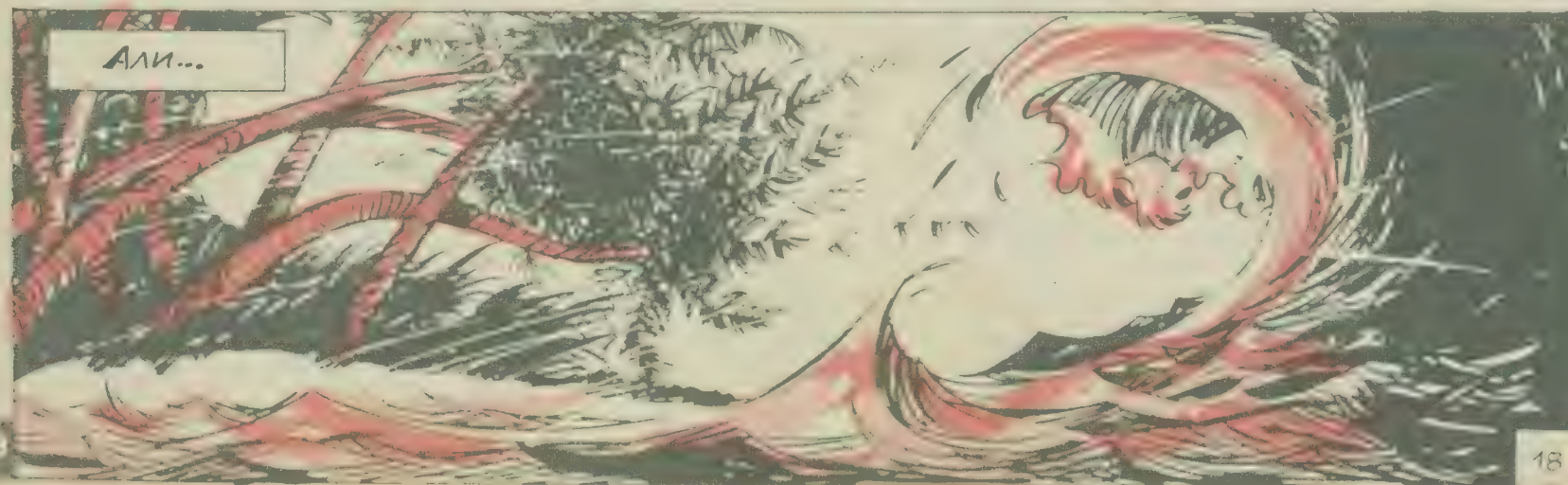
НЕ
ДОЗВОЛИ-
ТЕ ИМ
ДА ПОБЕ-
ГНУ!

АЛИ... ШТА ИМ МОЖЕМО
КАД У РУКАМА ИМА-
МО САМО ОВЕ
МУЗЕЈСКЕ ПИШ-
ТОЛЧИНЕ
!

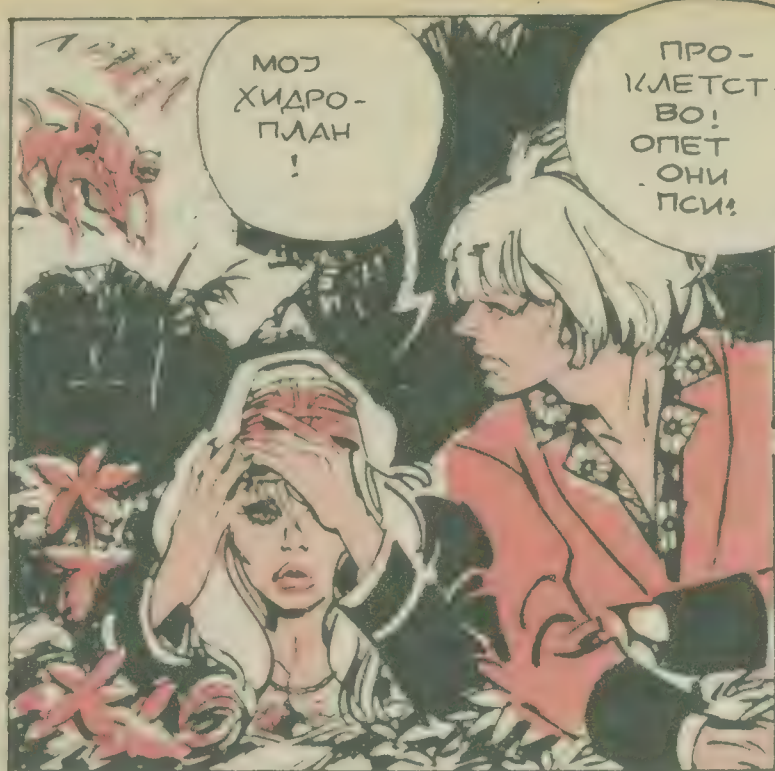
ДА, ДЕЛТА! ОВЕ СТЕ-
ПЕНИЦЕ ВОДЕ НА
ПОВРШИНУ! ОВО МО-
РА ДА ЈЕ ПРАВО
ГУСАРСКО УТВРЂЕ-
ЊЕ... ОСТАЛО ИЗ
СЕДМНАЕСТОГ
ВЕКА!

БРЗО! ТРЕБА ДА
СТИГНЕМО ДО ХИДРО-
ПЛАНА ПРЕ НО ШТО СЕ
ЦИКЛОН СРУЧИ НА
ОСТРВО!

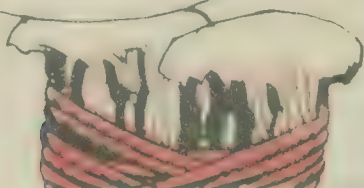

Али...

ТАКО САМ
УСПЕО ДА ТЕ
НАВЕДЕМ ДА СРОД-
НИЦИМА И ПРИЈА-
ТЕЉИМА НАПИШЕШ
ПИСМА И КАЖЕШ ИМ
ДА СЕ НЕ БРИНУ
АКО СЕ ДУГО ЗАДР-
ЖАО НА ПУТУ! КАД
СМО СЕ ВЕК НАШЛИ У
ТОБОЖЊЕМ ВРЕМЕПЛО-
ВУ, НИЈЕ МИ БИЛО ТЕ-
ШКО ДА ТЕ НАРОЧИ-
ТОМ ДРОГОМ ПОТ-
ПУНО ОШАМУ-
ТИМ... ХА! ХА!
ХА!

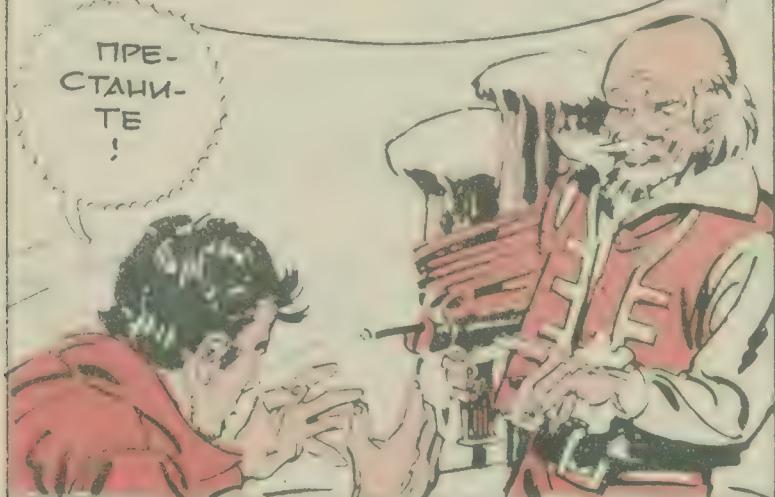
ЗАТИМ САМ УЗ ПОМОК СВОЈИХ
ПРИЈАТЕЉА МАШИНУ ПРЕБАЦИО ИЗ
МАЈАМИЈА ОВАМО НА ОСТРВО! А ТИ СИ
ВЕРОВАО ДА ПУТУЈЕМО КРОЗ ВРЕМЕ!
ТЕШИ СЕ, НИСИ ТИ ПРВИ КОЈИ СЕ
УПЕЦАО НА ТАЈ ТРИК... А НЕКЕШ
БИТИ НИ ПОСЛЕД-
ЊИ!

А МАЈ-
КА МИ ЈЕ ЛЕ-
ПОГОВОРИЛА
ДА ВАМ
НЕ ВЕРУ-
ЈЕМ!

КОСТИМЕ И СТАРЕ БРОДОВЕ
НАБАВИЛИ СМО ЛАКО И
ЈЕВТИНО У ХОЛИВУДУ! И
ЖРТВУ ЈЕ БИЛО ЛАКО
НАКИ... ТИ СИ СТРАХО-
ВИТО НАЛИВАН!

ПРЕ-
СТАНИ-
ТЕ
!

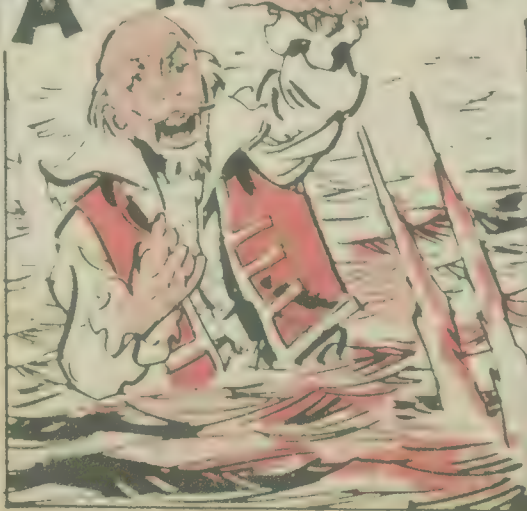
УБИЉУ
ВАС!
УБИЉУ!

АДДАХ!

НЕИЗВЕСНОСТ У КОЈОЈ ЈЕ ЖИВЕО ПОСЛЕДЊИХ ДАНА,
СТРАХ И САЗНАЊЕ ДА ЈЕ ПРЕВАРЕН, ПОМУТИЛИ СУ
ВЕЕБСТЕРУ УМ...

РАТА-ТА-ТА-ТА-ТАААТ...!!

ЗАШТО
НАС
НЕ
НАПАД-
НУ?

НЕ ЖУРИ ИМ
СЕ! ЗНАЈУ ДА
НЕМА МНОГО
ИЗГЛЕДА
ДА ПОБЕРНЕМО!
ПОКУШАЈУ НЕ-
КАКО ДА СЕ ПРИ-
ШУЊАМ ДО
ХИДРОАВЛИОНА
И ПРЕКО РАДИ-
ЈА ЗАТРАЖИМ
ПОМОК!

АЛИ, ТЕК ШТО СЕ
ДЕЛТА ПОКРЕНУО...

НЕ МИЧИ СЕ! ТУ
СУ... ВРЕБАЈУ
НАС... СВЕ МИ
СЕ ЧИНИ ДА
ЖЕЛЕ ДА
НАС ЖИВЕ
УХВАТЕ
!

ЗНАШ ЛИ
ШТА,
ДЕЛТА...?

ВОЛЕЛА БИХ
ДА СЕ ПОНОВО
СРЕТНЕМО... АЛИ
БЕЗ ЦИКЛОНА И
ПУЏЊАВЕ! ШТЕТА
ШТО ЈЕ ВРЕМЕ-
ПЛОВ САМО
ТРИК!

У
ПРАВУ
СИ! ДА ЈЕ
ВРЕМЕПЛОВ ПРА-
ВИ МОГЛИ БИСМО
ДА СЕ НАЂЕМО
НА ФРАНЦУСКОМ
ДВОРУ!

ЏОНАТАН ВЕБСТЕР
ПРОШАО ЈЕ ОБОРЕНЕ
ГЛАВЕ ПОРЕД АПАРА-
ТА ЗА КОЈИ ЈЕ ТОЛИ-
КО ДУГО ВЕРОВАО ДА
ЈЕ ВРЕМЕПЛОВ...

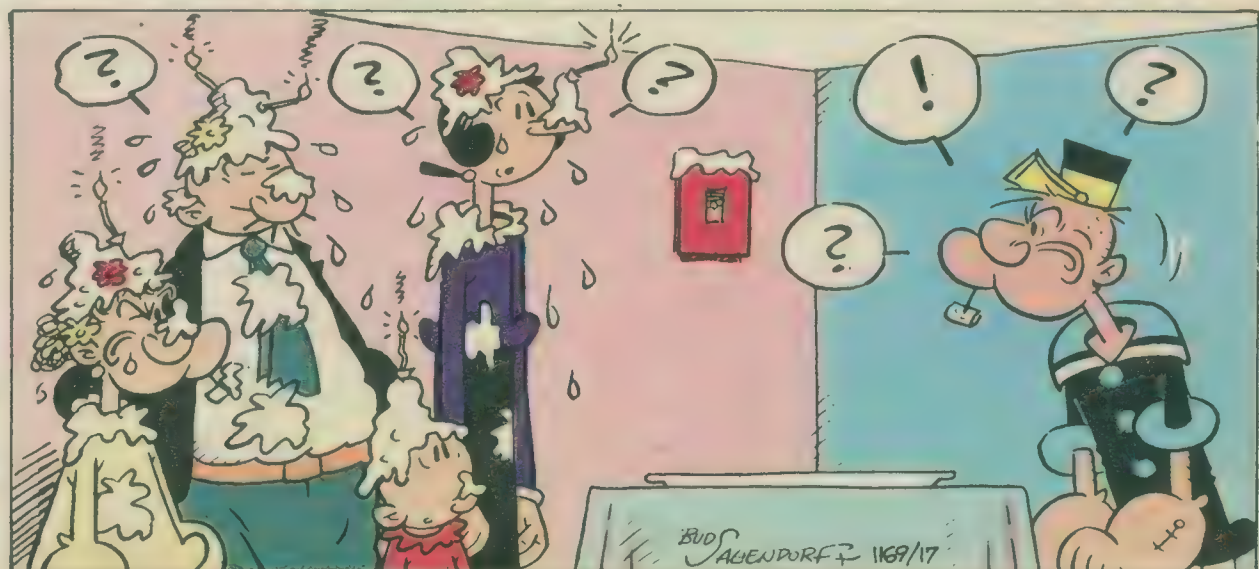
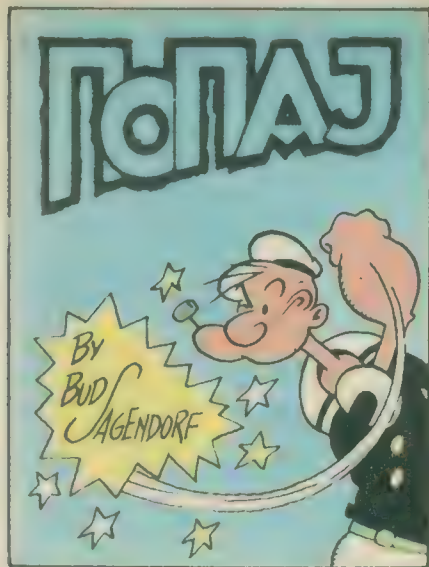
ДЕЛТА!
РАДИО
РАДИ! УСПО-
СТАВИЛА
САМ
ВЕЗУ!

ПА... НАША АДВАН-
ТУРА ЈЕ ЗАВР-
ШЕНА, ЗЛА-
ТО!

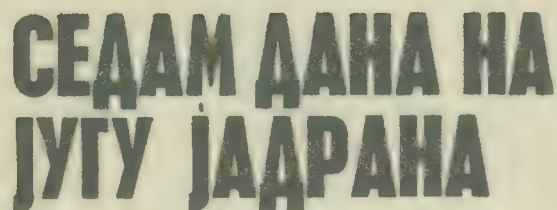

МАМА!
МАМА!

КРАЈ

ШТА ЋЕ СВЕ ВИДЕТИ 33 РОБИНЗОНА

КУПОН

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

АДРЕСА

ВИСИНА У СМ

БРОЈ ШТЕДНЕ КЊИЖИЦЕ

Среќан пут и мирно море, свим путницима »Calypsa«. Зато што пре пош-
љите свој пртеж у Политикин забавник.

**ОД САДА
СВАКЕ
ГОДИНЕ**

СА ЗАБАВНИКОМ НА РАДНУ АКЦИЈУ

Овако је било прошле године: полагање заклетве.

штина: Краљево, Прокупље, Србица и Параћин.

На радну акцију Ниш 74. бригаде: Републичке конференције Савеза омладине Босне и Херцеговине, Сарајево; Републичке конференције Савеза омладине Македоније, Скопље; Покрајинске конференције Савеза омладине Војводине, Нови Сад; општинских конференција Савеза омладине општина: Шабац, Бјеловар, Обреновац, Никшић, Ријека и Бањалука.

На радну акцију Морава 74. бригаде: Републичке конференције Савеза омладине Босне и Херцеговине, Сарајево; Електронске индустрије, Ниш; Војне гимназије, Петра Чајковског 2, Београд; општинских конференција Савеза омладине општина: Нови Београд, Београд, Панчево, Баковица, Славонска Пожега, Титово Ужице и Пожаревац.

КУДА СЕ ИДЕ

Можете да изаберете акцију на коју желите да идете. Има их три: БЕОГРАД—БАР, МОРАВА 74. и НИШ 74. и све су подједнако лепе и занимљиве.

Београд — Бар — Градилиште је недалеко од Прокупља. Омладинско насеље „Јабука“ смештено је у четинарској шуми на надморској висини од преко 1.000 метара.

Морава 74. — Пионери који су прошле године учествовали на регулацији тока Мораве, слива реке Црнице и на изградњи вештачког језера за хидроцентралу Ђелије тврде да је омладинско насеље у Селу Ломници, недалеко од Крушевца, заиста лепо.

Ниш 74. — Логор је на издвојеном месту у самом Нишу у цвећу и зеленилу. Ради се у граду или на његовој периферији на уређивању улица и градских насеља.

СМЕНЕ И БРИГАДЕ

На радне акције Београд—Бар, Морава 74. и Ниш 74. иде се у две смене — ДРУГОЈ и ТРЕЋОЈ. Можете изабрати

Политикин забавник заједно са Републичком конференцијом Савеза омладине Србије и ове године у оквиру радних акција у нашој земљи оснива три своје пионирске чете. Под заставом Политикиног забавника пионери ће убудуће ићи сваке године на радне акције.

у коју смену желите да идете али у обе не можете.

Друга смена почиње рад 7. јула а завршава га 3. августа. Трећа смена полази на радне акције 4. августа а враћа се 1. септембра.

Да бисте могли да учествујете на некој од три наведене акције, морате да знате које све омладинске бригаде из наше земље учествују на којој акцији и у којој смени. Зашто? Разлог су пријаве за акцију. Ове године нећете их слати Политикином забавнику, као што сте то радили прошле године, већ ћете своје пријаве послати на адресу омладинске бригаде која је најближа месту у коме живите и то ОНОЈ БРИГАДИ КОЈА ИДЕ НА РАДНУ АКЦИЈУ КОЈУ СТЕ И ВИ ОДАБРАЛИ И У СМЕНИ КОЈУ И ВИ ЖЕЛИТЕ.

Свака омладинска бригада изабраће од свих припадних пријава 2—4 пионира и повести их са собом на радну акцију.

Пионери неће радити са

бригадом која их је довела већ ће се од свих припадних пионира формирати Забавникова чета. Млади бригадири ће добити униформе, мајице са натиском ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК и Забавникову заставу.

Ево адреса омладинских бригада (посебно обратите пажњу на распоред њиховог одласка на радне акције):

У ДРУГОЈ СМЕНИ ИДУ:

На радну акцију Београд—Бар бригаде: Републичке конференције Савеза омладине Босне и Херцеговине, Сарајево; Републичке конференције Савеза омладине Црне Горе, Титоград; Покрајинске конференције Савеза омладине Војводине, Нови Сад; Црвеног крста Србије, Симица 19, Београд; општинских конференција Савеза омладине општине: Трстеник, Урошевац, Крушевац и Пирот.

На радну акцију Ниш 74. бригаде: Републичке конференције Савеза омладине Босне и Херцеговине, Сарајево; Покрајинске конференције Савеза омладине Војводине, Нови Сад; општинских конференција Савеза омладине општина: Смедерево, Богатић, Варварин, Нашице, Осиек, Лазаревац и Градске конференције Савеза омладине Хрватске, Загреб.

На радну акцију Морава 74. бригаде: Републичке конференције Савеза омладине Босне и Херцеговине,

Сарајево; Градске конференције Савеза омладине Хрватске, Загреб; Радио-Београда, Београд; општинских конференција Савеза омладине општина: Сента, Гњилане, Мајданпек, Аранђеловац, Лучани и општина Стари град, Београд.

У ТРЕЋОЈ СМЕНИ ИДУ:

На радну акцију Београд—Бар бригаде: Републичке конференције Савеза омладине Црне Горе, Титоград; Покрајинске конференције Савеза омладине Војводине, Нови Сад; Републичке конференције савеза омладине Босне и Херцеговине, Сарајево, Градске конференције Савеза омладине, Хрватске, Загреб; општинских конференција Савеза омладине општина: Смедерево, Богатић, Варварин, Нашице, Осиек, Лазаревац и Градске конференције Савеза омладине Хрватске, Загреб.

ПРИЈАВЉИВАЊЕ

За сваку радну акцију и за сваку смену иде по једна Забавникова чета што значи да ће их бити укупно шест. У свакој чети биће по 20 пионира.

Пионери који желе да учествују на радној акцији, треба да попуне листић штампан на овој страни и да га пошаљу у писму са назнаком на коверти „ЗА РАДНУ АКЦИЈУ“ на адресу омладинске бригаде која је најближа њиховом месту становања.

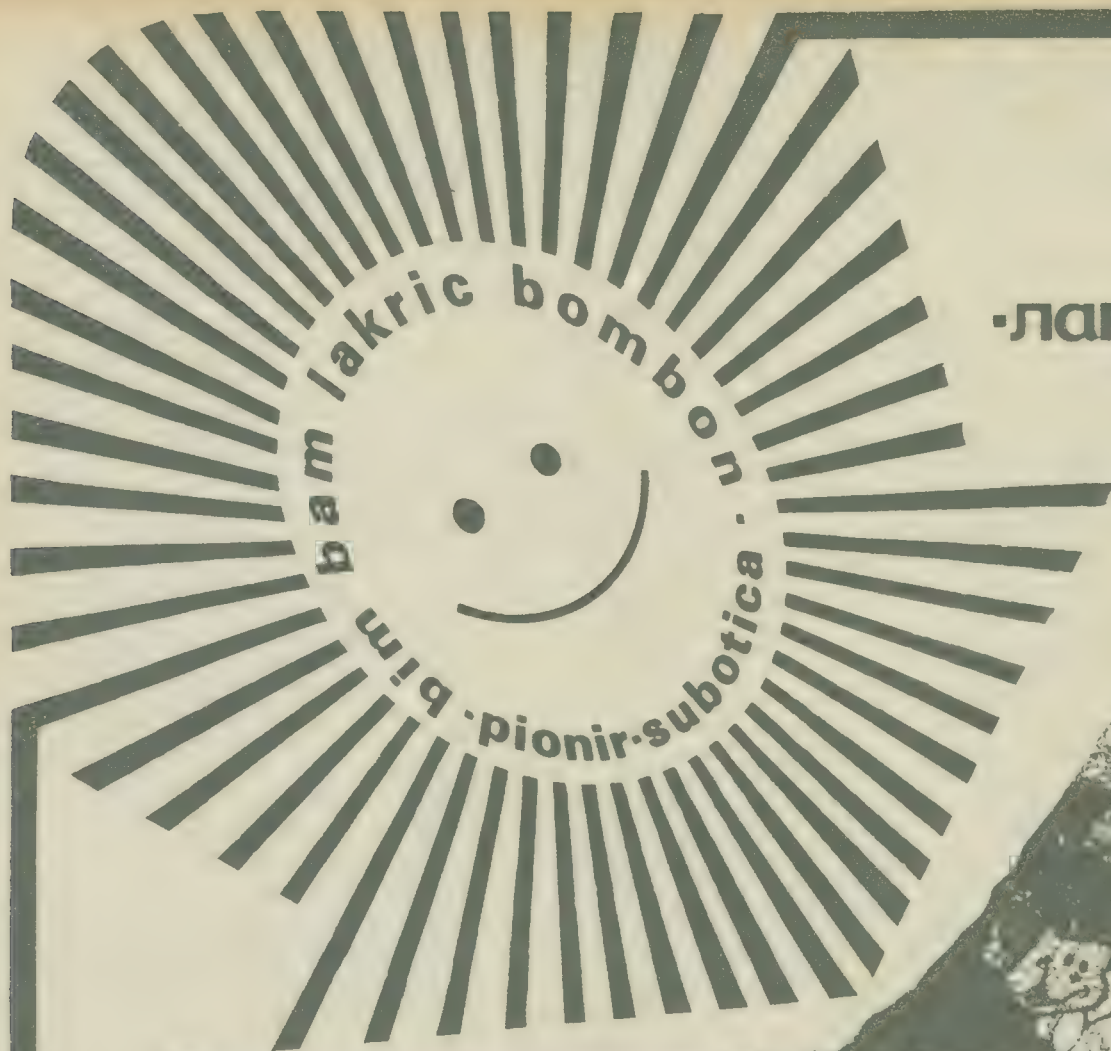
ПРИЈАВЕ ПОШАЉИТЕ НА ВРЕМЕ! ПОСЛЕДЊИ РОК ЈЕ 15. ЈУН.

На радној акцији могу да учествују само пионери одлични ученици од V до VIII разреда основне школе који за одлазак на радну акцију имају дозволу родитеља.

ЛИСТИЋ ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ

Име и презиме
Година рођења
Адреса, место
Назив школе, завршен разред
Успех у школи
Хоби
За коју се акцију пријављује
За коју смену
Потпис родитеља

Получити само штампаним словима.

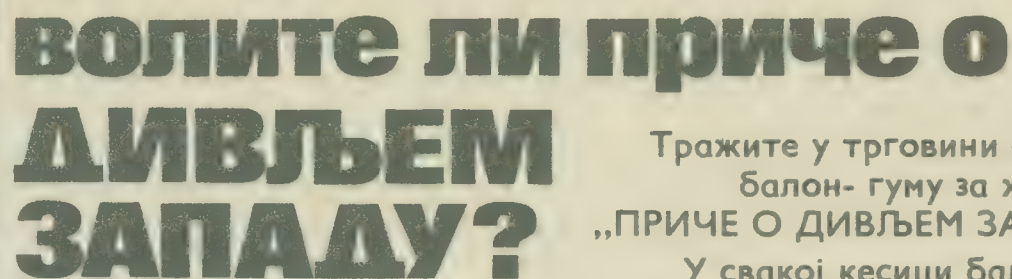
НОВО

•лакриц•бомбон је
мање
сладак
од других
бомбона

INDUSTRIJA ČOKOLADE I BOMBONA
SUBOTICA

Тражите у трговини одличну
балон- гуму за жвакање
„ПРИЧЕ О ДИВЉЕМ ЗАПАДУ“

У свакој кесици балон-гуме
наћи ћете лепу слицицу једног од
узбудљивих догађаја са Дивљег
запада.

**И још нешто за сакупљаче
значаја:**

Не бацајте празне кесице — њих
15 комада пошаљите на адресу:

**„Јосип Краш”,
41000 Загреб,
Бранимирова 29
и послаћемо вам
бесплатно Крашову
значку. Ова серија
Крашових значака је у
више боја
и обрадоваће сваког
сакупљача.**

БИЦИКЛ ЈЕ ХИТ ОВОГ ЛЕТА - ХИТ БИЦИКЛА
 НУДИ "ЈУГОБИЦИКЛ" БЕОГРАД,

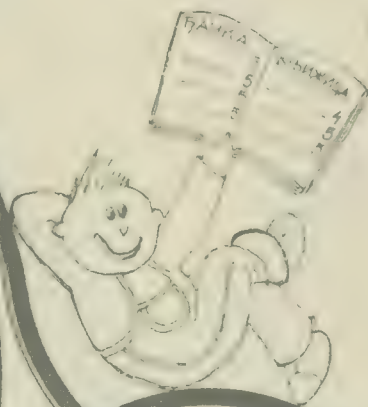
ПОКАЖИ СВОЈИМ РОДИТЕЉИМА ДА СИ ЗАСЛУЖИО ДА И ТИ ОВОГ ЛЕТА ВОЗИШ ХИТ БИЦИКЛ „PONY“

Сигурни смо да ће сваки родитељ, па и деда и баба одвојити од своје плате, односно пензије, да би обрадовали своје дете и то доброг ученика за успешно завршен разред.

Сваком купцу „Југобицикл“ уз продати бицикл даје свој поклон — једну резервну унутрашњу гуму. Исти услови важе за све наше продавнице које се налазе у следећим местима: Врбас, Бања Лука, Темерин, Тител, Ковин, Аранђеловац, Бечеј, Бела Црква, Нови Сад, Краљево, Земун, Крагујевац, Пећ, Косовска Митровица, Подујево и Стара Пазова. Купци из Београда бицикл уплаћују и преузимају у улици Генерал Жданова 21. УПУТСТВО како ћеш за десетак дана постати власник „Ролу“ бицикла. У пошти купи т. зв. поштанску четвороредну УПЛАТНИЦУ (не упутницу) попуни је као што је у прилогу и дато. Одмах по извршеној уплати један исечак пошаљи на адресу: „Југобицикл“ 11001 Београд, Генерал Жданова 21. На полеђини исечка којег шаљеш „Југобициклу“ напиши своју адресу и обавезно назначи која је задња железничка истоварна станица.

„Југобицикл“ се обавезује да ће до 30 јуна 74. год. вршити испоруку бицикала по објављеној цени.

ЗА СВА ОБАВЕШТЕЊА У ВЕЗИ ПРОДАЈЕ
БИЦИКАЛА МОЖЕТЕ СЕ ОБРАТИТИ
НА ТЕЛЕФОНЕ:
330-408 И 330-407.

[illegible]

POCISNA UNIFORMA -
VISA
106

HR. ZIMA CA

N 28 8087-100
ZIMANA OS. HASTI DO
DESET DESETERA
KNEŽEVIČ
MARUJA, Novi BEOGRAD
II BULEVAR 144
BEOGRAD 601-10785
NOST. STANJE N VUBOBIČET,
11090 BEOGRAD

[illegible]

PRIEDNA VARNICA	1070 N BROADWAY I PHILADELPHIA	68085-604-971845	JUGOSLOVNI	11000 BEGRAD	BANA
MELDNICA					
TOT					
1070					

БИТКА НА ЧЕГРУ

Године 1809. Турска је закључила савез с Великом Британијом која је била у непријатељству с Русијом. Очекивао се наставак руско-турског рата и међу српским устаницима родила се нада да ће им сада Русија помоћи да извојују пуну независност. И заиста, 24. марта Турска објављује рат Русији. Према плану устаника српска војска се поделила на четири дела и кренула у четири разна правца. Војвода Милоје Петровић добија задатак да опседне и заузме Ниш. Међутим, он се одлучио не да напада, већ да турски напад дочека у близини Ниша код села Каменице где се 2. маја улогорио са 12 000 људи и ископао шанчеве. Његов шанец требало је да буде центар одбране, док су се лево и десно од њега распоредиле остале војводе: Илија Барјактаревић, Пауљ Матејић, Петар Добрњац и Хајдук Вељко. Нешто испред Петровића, на брду Чегар, ископан је још један шанец у којем се налазио Стеван Синђелић са 3 000 устаника и 4 топа. Искористивши руску неактивност на Дунаву, велики везир Јусуф-паша

упутио је на Ниш 40 000 војника којима је командовао Шаниф-паша. Иако је знао за покрете турских трупа Милоје Петровић није ништа предузимао. Историја каже да се Милоје тако понашао јер су га Турци поткупили — добио је од њих лубеницу пуну златника. Због гуреских пасада из Видина Хајдук Вељко напустио 17. маја положаје код Каменице и крече према Књажевцу, а ускоро за њим полази и Петар Добрњац, који је и иначе био у сукобу с Петровићем.

Сазнавши за ово Шаниф-паша крече 31 маја у напад. Приближивши се Чегру Турци су после једног плотуна кренули на јуриш али су наишли на снажан отпор. Борбе су трајале цело доподне и најзад су Турци, уз велике губитке, успели да продру у Синђелићев шанец. За то време Милоје Петровић није се ни померио из својих шанчева. Препуштен сам себи и видећи да је даља борба узалудна, Синђелић је, да Турцима не би живео у руке, пуцњем из пуштоља запалио бурад с барутом и дигао у ваздух цео шанец. Изгинули су сви: и он са својим војницима и Турци који су продри у шанец.

Од глава изгинулих Срба Турци су код Ниша сазидали Ђеле-куду која је требало да послужи као опомена Србима.

Снимио М Вучићевић

ЈОШ ОД ОЧЕВЕ СМРТИ ВИЛТШО ЈЕ ПРИПРЕ-
МАО БЕКСТВО ИЗ СВОГ ВРЕМЕНА. НАЈЗАД,
ТРЕНУТАК ЈЕ ДОШАО...

ЗАЧАРАНИ КРУГ

Вилтшо је чекао да се над вратима упали зелена лам пица. Стајао је укрућено, погледа упртог у календар на зиду изнад секретаричине главе. Био је јун 2297. године.

Светиљка жири и врата канцеларије комесара Волтера се аутоматски отворише. Вилтшо је ушао, знајући шта га очекује и питајући се да ли ће опет моћи да обмане комесара. Ако га протерају на казнену планету Руну, са њим ће бити свршено, а исто тако и са његовим драгоценим двадесетогодишњим радом.

Немој да ме изневериш!

— Седи, Вилтшо — поче Волтер. — Чујем да си потиштен због посла. Шта ти је опет? У експериментима си готово доспео до решења, а твоји извештаји су и даље потпуно песимистички. Да ниси болестан?

— Далеко од тога! — рече Вилтшо. Добро је знао шта се догађа са људима који изјаве да су болесни. — Остало ми је да решим још један крупан проблем. После тога ћу коначно моћи да вам поднесем формулу за путовање кроз време.

— Па зашто си онда нерасположен? Узгред, добијам и неке извештаје преко којих не могу тако лако да пређем... У њима се тврди да... да намерно одуговлачиш са решењем.

— Телент вам подноси те извештаје, зар не?

— Обећао сам председнику — настави Волтер правећи се да не чује питање — да ћеш побити те извештаје тако што ћеш нам по завршетку садашње серије испитивања поднети формулу. Немој да ме изневериш, Вилтшо — додао је стиснутих усана — јер онда нећу бити у стању да ти спасем живот!

— Уверавам вас да дајем све од себе — одврати Вилтшо. — Кад бих само имао мало мира док радим на проблему, сигуран сам да бих успео. Али, атмосфера је овде неиздржљива. Са мном се поступа као да сам роб а не научник највишег ранга!

Волтер слеже раменима.

— Дајем ти онолико слободе колико је то могуће — рече. — Не заборави да би за своје заслуге стечене овим пројектом могао да добијеш Црвену карту и са њом потпуно слободу! Иди сад и добро размисли о својој будућности.

Права истина

Вилтшо засташе на вратима своје канцеларије. Његов асистент Телент седео је за радним столом и победнички се осмехивао.

— Мислим — рекао је — да сам на последњој проби добио позитиван резултат.

Вилтшо баци поглед на микрофон који је висио са таванице. Знао је да се свака реч изговорена у овој, или ма којој другој просто-

ризи, аутоматски бележи на магнетофонску траку у Штабу службе безбедности.

— Проверићемо заједно — рекао је полако. — Немој да се радујеш док ниси сасвим сигуран.

Трудио се да му лице остане сасвим безизразно. Знао је да га служба безбедности посматра у крупном плану на телевизијским екранима; ако Волтер наслути да су тако близу успеху, натераће их да раде прековремено.

Ипак, праву истину Волтер није могао никако да наслути: Вилтшо није био пред решењем проблема, он га је већ решио! Одговор му је синую још пре извесног времена, али га је брижљиво чувао за себе. Тако је одлучио још пре двадесет година, када су му оца убили као побуњеника а мајку протерали на планету Руну. Намеравао је да своје откриће искористи за бекство из овог ропског времена.

На брзину је проверио Телентов експеримент. Унапред је знао да ће резултат бити негативан, јер је увек саботирао Телетове пробае како би га спречио да пронађе решење. Телент је можда и био бистар, али није имао толико памети да схвати да експерименти никада неће успети. Два негативна чиниоца никад не изазивају позитивну реакцију, а Вилтшо је позитивни реактор заменио другим негативним. Грешка се могла лако установити, само што Вилтшо никада није давао Теленту времена да провери опрему.

— Лоша срећа! — рекао је кратко.

— Али, није ми јасно! — протестовао је Телент.

— Наравно да ти није јасно — рече Вилтшо. — Ниси тако паметан као што мислиш!

— Нисам то хтео да кажем. Све указује на успех, али успех увек изостаје. Мислим да је време да проверимо уређаје — можда је негде дошло до кратког споја.

— Нећеш ваљда сада растављати читаву опрему? — узвикну Вилтшо. — Немамо за то времена. Најбоље је да провериш полазне прорачуне. Учини то, а ја одох да бацим поглед у времеплов.

Отишао је ходником до одаје за експерименте. Срце му је заиграло од поноса и љубави када је угледао времеплов. Велика провидна кугла издигнута на високом постољу светлуцала је под пригушеном светлошћу. Вилтшо је подигао поглед ка инжењеру који је завршавао рад на клизећем крову брода, а затим климнуо главом за себе. Припреме су се ближиле крају. Осврнуо се и позвао једног електричара. Човек чија је смеђа карта означавала статус једва нешто виши од ропског, приђе без речи.

— Хоћу да се за прву пробу око брода поставе генератори који ће створити поље сила — рекао је

Вилтшо. — Док времеплов буде лебдео, потребан ми је испред њега јак проток електрона.

— То би могло да буде опасно — примети електричар.

— Ако ви то не можете да учините, Волтер ће ми пронаћи човека који може!

— Нисам рекао да не могу! — одврати сместа електричар.

Вилтшо климну главом и попе

— Остани где си, Вилтшо! — нареди Волтер. — Ухапшен си! Телент је најзад открио да си намерно саботирао његове експерименте. Поднео ми је непобитне доказе. Стражари, водите га и нека одмах буде спреман за саслушање!

„Где сам погрешио?“ питао се Вилтшо док су га стражари спроводили. „Мора да је она будала ипак чепркала по опреми!“ У хелији,

Из уређаја за паљење Вилтшо је кришом извукао једну ћелију...

се у брод. Када је затворио за собом провидни капак, он се насмеја. Од свих је направио будале! Клизећи кров није му био потребан — био је то само изговор да би се рад успорио док он не буде спреман. Исто тако, није му било потребно ни поље сила — јер брод уопште неће лебдети пре него што се отисне у време!

Пре него што је изишао из времеплова, Вилтшо је из уређаја за паљење извукао једну сићушну ћелију и ставио је у џеп. Само што је за собом затворио капак, у одају уђе комесар Волтер у пратњи два стражара и Телента, чије је лице сијало од задовољства.

покушао је да сузбије страх. Не, нису га сада смели спречити — на прагу успеха!

Телент је задовољан

Један час касније посетио га је Телент у пратњи стражара. Вилтшоов бивши асистент био је одлично расположен.

— Дуго сам сумњао у тебе — рекао је. — Сада ми више нећеш сметати. Ускоро ћу имати част да

руководим првом пробом. Без твојих саботажа, моји експерименти биће сасвим успешни.

— Много среће — рече мрзовољно Вилтшо, играјући се у џепу малеционог хелијума коју је извадио из уређаја за паљење.

— Будала си — одврати Телент. — Пред тобом је била слава. Али ти си, изгледа, хтео смртну казну. Ето, најзад ћеш је добити.

— Осуђен сам на смрт још када ми је отац убијен а мајка протерана — рече горко Вилтшо. — Али, казна је одлагана јер сам био потрбан.

— Сада си непотребан; ја знам колико и ти. Моја прва мисија биће да откријем шта очекује Светску државу кроз хиљаду година — рече поносно Телент.

— И ако откријеш нешто што држави није по вољи, председник ће послати људе да то измене! — подсмехну се Вилтшо.

— Да — одврати весело Телент. — То се зове „критичка измена будућности“. Сада морам да идем. Председник лично присуствоваће мом првом покушају да пробијем временски зид.

— Збогом! — рече Вилтшо уз притајен осмех.

Да се најодимо!

Била је средина поподнева када су Вилтшоа позвали у канцеларију комесара Волтера. Два стражара спровела су га из хелије. Када је ушао, видео је да Волтер није сам. Са њим је био нико други до — председник Светске државе.

— Месни огранак Светског суда изрекао ти је на ванредном заседању смртну пресуду — рече председник изнебуха. — Установљено је да си својом саботажом одузео држави драгоцене време.

— Провео сам двадесет година живота покушавајући да вам дам времена на поклон — одврати горко Вилтшо. — Сада, када га имате, ја сам осуђен. Али, ништа боље ни сам ни очекивао.

— Да си са успехом завршио пројекат имао би сва грађанска права — рече председник. — Овако, осуђен си на смрт. Па ипак... — Председник прекиде и погледа у Волтера, а затим настави: — Наишли смо на тешкоће у првој проби пуних размера. Још нам је потребна твоја помоћ, Вилтшо, и ја сам спреман да се с тобом нагодим. Припреми брод за путовање кроз време и добићеш Црвену карту и пуну слободу.

— Шта се догодило? — питао је Вилтшо.

— Телент је пре пола часа испробао времеплов. Када је укључио пуну снагу — нестало је без трага.

— Вилтшо се насмеја, а председник га строго погледа.

— Телент је очигледно отпутовао у време — јави се Волтер. — Али, пошто је времеплов и даље ту, он неће моћи да се врати. Према томе, проба је пропала. Нама је потребно да се човек врати и поднесе извештај.

— И онда, шта желите од мене? — упита Вилтшо.

— Већ сам објаснио — рече председник. — Заврши свој рад и добићеш потпуно помиловање.

— У реду — рече Вилтшо пошто је неколико тренутака глумио колебање. — Покушаћу.

Председник и Волтер стајали су и у свом незнању радознало посматрали како Вилтшо обавља низ припрема. Видевши да су генератори спремни, Вилтшо умало није протрљао руке од задовољства.

— Претпостављам да сте присуствовали Телентовој проби? — обратио се Волтеру.

— Да. Обојица смо видели како нестаје.

— То је зато што није употребљено поље сила — слага Вилтшо. Био је срећан што електричар који је поставио генераторе није на дужности. — И тако смо изгубили нашег драгог асистента...

— Настави с радом! — рече нестрпљиво председник.

Вилтшо климну главом. Повео је Волтера до контролне табле и показао му прекидач који је укључивао поље сила.

— Када вам махнем из брода — рекао је — треба да окренете овај прекидач. Је ли јасно?

— Јесте — рече Волтер.

Вилтшо баци последњи поглед унаоколо. Повезао је неколико струјних кола и на све стране почеше да трепере разнобојне лампице. Из скривених извора енергије зачу се најпре тихо зујање, затим све јаче, док не пређе у такву паклену буку да је председник морао да затвори шакама уши. Вилтшо је пришао времеплову, попео се и затворио за собом капак. Ото му се уздах олакшања: сада је био безбедан.

Сео је и притиснуо горњи ред дугмади на контролној табли. Лампице затрепаше, променише неколико боја, а затим почеше да светле постојаном светлошћу. Вилтшо баци поглед кроз капак у просторију и виде да Волтер стоји крај контролне табле, чекајући знак. Махнуо је и затворио очи.

Отворио их је после неколико секунди и видео да у соби нема никога. То је и очекивао; председник, Волтер и стражари стајали су усред поља сила и огромна ослобођена енергија их је дезинтегрисала. Нестали су као да их никада није ни било: очева смрт била је освећена.

Сада је требало да мисли на себе. Одједном га ухвати нервоза. Стајао је на прагу непознатог и није знао шта га очекује. Рука му је дрхтала и једва је успео да притисне дугме за активирање брода. Поново је чврсто зајмурио.

Настаде прави кошмар од светлости и звукова. Нека невидљива снага приковала га је за седиште, а у душу му се увукао мрак. Време као да је стајало. Имао је тек толико свести да запамти осећај пропадања.

Одједном, главом му попут муње пролете једно ужасно сећање: хелија коју је украо из уређаја за паљење и због које је Телент отишао унеповрат још се налазила у његовом џепу! У журби да уништи председника и Волтера пољем сила потпуно је заборавио да је врати у уређај!

Мисао је трајала свега тренутак, а онда му у глави опет завлада мрак.

Пробудио се лежећи на травњаку и угледао изнад себе чисто, плаво небо. Сунце је угодно пекло. Вилтшоов дух био је пун пријатних мисли, али га је мучила незнатна глава боља. Из куће недалеко одатле један женски глас га је упорно дозивао по имену. Вилтшо је устао и пошао у кухињу да попије чашу воде, још неспособан да сабере мисли.

Док је стајао крај чесме, у кухињу је ушла његова мајка. Узбуђеним гласом саопштила му је новост коју је управо сазнала: да су његовог оца погубили после неуспеле побуне.

Слушајући је, Вилтшо је имао утисак да је све то већ једном раније чуо. Срце му залупа од страха. Још није умео ништа да објасни, али је имао ужасан осећај да је упао у неки зачаран круг, у коло из кога се више никада неће извући...

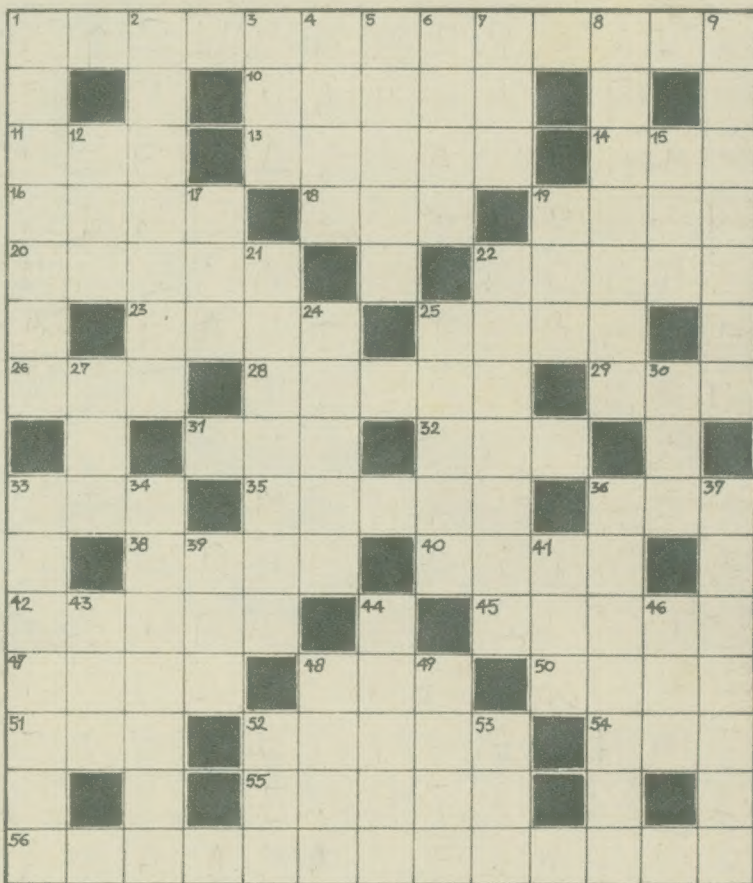
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) име и презиме нашег кошаркаша из Задра, 10) град у СССР, 11) раније, 13) историјско место у Босни, 14) талас, 16) део тела, 18) плитки суд под којим се пече хлеб, 19) аутомобилски такмичење, 20) полупаразитска биљка, 22) планина у Македонији, 23) град у Француској, 25) наша река, 26) стари Словен, 28) товар, 29) император, 31) мушки потомак, 32) поклон, 33) троцифрен број, 35) снажан, јак, 36) врста бактерије, 38) судски процес, 40) незнатно, 42) мочварни гас, 45) врста зачина, 47) град у Румунији, 48) осамљен, 50) притока Волге, 51) товљење стоке, 52) француска књижевница (Франсоаз), 54) јужно воће, мограњ, 55) одабрана војска, језгро војске, 56) неписмена жена.

УСПРАВНО:

1) коровна биљка која жари, 2) саставни део неке целине, 3) река у Индији, 4) једна планета, 5) северни јелен, 6) један спортиста, 7) добитак, зарада (турц.), 8) ветар који дува са севера, 9) јантар, 12) оквир, 15) аждаја, 17) америчка певачица (Фиццералд), 19) ша-нац, 21) хемијски елемент, 22) локот, 24) мушки певачки глас, 25) једноцифрен број, 27) влакно, 30) телефонски позив, 33) острво у Малајском архипелагу, 34) својевољно давање отказа, 36) индијанско племе, 37) јарбол, 39) падање, 41) обличје, 43) Ужичанин, 44) стрмина, 46) женско име, 48) дворана, 49) наш боксер (Парлов), 52) каса, благајна, 53) име јунака криминалних романа Пинкертон.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) сам, 4) Шолта, 7) Ото, 10) „Идиот“, е, 11) Тибар, 12) нар, 13) убоги, 16) аса, м, 17) Триполи, т, 18) кос, 20) одаја, 21) бес, 23) аван, 25) ера, 26) кара, с, 27) сак, д, 29) Улм, х, 30) трапер, 31) стабла, р, 32) ној, е, 34) ари, р, 35) урин, 37) РТВ, 39) Анти, 41) мед, 42) канон, 44) орн, в, 45) колорит, е, 46) боа, 48) Балаш, 49) нин, 51) алкар, о, 52) Астер, 53) сто, 54) аргон, 55) ара.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Мираљуб Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владинер Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тримесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тримесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 66801-601-822. Годишња претплата у странијој валути: DM 46 — \$ 16 — Ft 73 — Sfr 53 — Zgr 73. Девизне уплате за иностранство преко Београдске банке — Београд на рачун 66811-428-292-32900-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.

На основу нишљема Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Волимо
и његове налепнице...

Веселе налепнице
веселих бомбона
за
веселу децу

Kolinska

ПОШТАНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

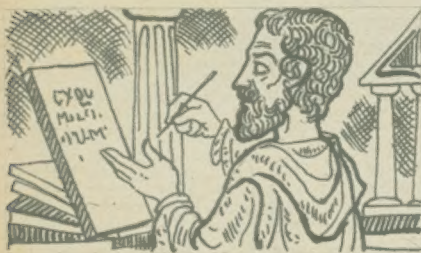
Граин Забавниче,

УПОЗНАЈ
САМОГ СЕБЕ

Често сам у књигама и новинама наилазио на име неког од седморице античких мудраца. Молим те да наведеш имена свих ових мудраца.

Чедо Билић,
Добој

Седам мудраца је уобичајен назив код старих Грка за најстарије представнике грчке етичке филозофије који се каткада називају и гномици. Њихове мисли и идеје до данас су сачуване само у облику сензација, пословица или препорука. Сви подаци о њима не могу се узети као стварни јер припадају ле-

генди. У седам мудраца обично се убрајају Солон из Атине (чувена је његова сензација „Ни у чему не претеруј!“), Талес из Милета („Упознај самог себе!“), Хилон из Спарте („Покоравај се законима“ и „Мртвога сматрај срећним!“), Питак с Лезбоса („Уочи прави час!“ и „Ни богови се не боре против онога што мора бити!“), Бијант из Приене („Људи су већином зли“ и „Почетак открива човека“), Клеобул из

Линда („Најбоље је држати меру“ и „Радо слушај и не говори много!“) и Перијандар из Коринта („Занос може све“ и „Уживања су пролазна, часно име је бесмртно“).

ТИТО У АНЕГДОТАМА

Где могу и на који начин набавити књигу „Тито у анегдотама“? Такође те молим да наведеш адресу издавачког предузећа које је штампало ову књигу као и њену цијену.

Дубравко Томљановић,
Сисак

Књигу „Тито у анегдотама“ издао је НИП „Младост“ из Београда, а цена јој је 200 динара. Ову књигу написали су новинари Звонко Штаубрингер и Милоје Поповић. Може се наручити поузећем на адресу: НИП „Младост“, Издавачко одељење, М. Тита 2, 11000 Београд.

ЛЕПЕ БАСНЕ РУЖНОГ РОБА

Недавно сам читао Езопове басне па бих желио да сазнам нешто више о овом баснописцу.

Јово Стринић,
Лупљаница

О Езопу, најславнијем баснописцу у светској књижевности, сачувано је неколико штурних и несигурних података. Антички вајари приказивали су га као ружног, снажног роба лица пуног ожиљака. Податак да

је Езоп био ружан потиче из египатских легенди о овом робу-баснописцу. Први податак о Езопу потиче од Еугеона из V века п. н. е. Он за Езопом каже да је Трачанин. По историчару Херодоту Езоп је живео у VI веку п. н. е. у држави Амазиса (Египат). Други историчари и хроничари наводе да је Езоп живео на острву Самос и да је био савременик законодавца Солона и осталих седам мудраца. Езоп је готово цео живот провео као роб. Кратко пре трагичне смрти доведен је у Хеладу и ослобођен окова и господара. Према неким изворима краљ Крез послао га је у Делфи

где је убијен. Један запис из 16. године н. е. и Еузебијеве хронике из IV века н. е. као место његове смрти такође наводе Делфи. Као година Езопове смрти спомиње се 564. година п. н. е. Док Еугеон тврди да су Делфијци неправедно погубили мудрог Езоп, Аристофан напомиње да је Езоп у Делфима оптужен и убијен јер је украо златни пехар из чувеног и богатог Аполонновог храма.

Легенда је обилато искитила Езопов живот. Под његовим именом сачувана је велика збирка од 626 басни у прози. Међутим, утврђено је да је велики број басни које му се приписују записане много после његове смрти. И све су превођене на готово све језике света као Езопове басне.

Код нас се неке његове басне јављају већ у XII веку, кад је забележено и његово име.

ПОМОЋ РАДИО- -АМАТЕРИМА

Као дугогодишњи радио-аматер желео бих да помогнем млађим радио-аматерима који тек почињу да се баве овом граном електротехнике. Оне младе радио-аматере који ми се јаве могу упутити како се постављају антене и земљовод, како се прави детектор са једном и две диоде и пријемник са једним или

више транзистора. Ово су само неки од уређаја који радио-аматери најчешће раде.

Молим све оне који желе да ми се обрате за помоћ и одговор да приложе марку од 80 пара.

Миодраг Обрадовић,
Ул. Николе Стефановића 7,
Београд

РЕПРЕЗЕНТАТИВАЦ — РЕКОРДЕР

Молим те да у Малој пошти напишеш колико је пута Драган Џајић играо за фудбалску репрезентацију Југославије.

Дамир Савудрић,
Београд

У квалификационом мечу против репрезентације Шпаније, 13. фебруара ове године у Франкфурту, Драган Џајић је одиграо јубиларну, седамдесету утакмицу у дресу с грбом Југославије. Дакле, он је по броју наступа за најбољи тим наше земље рекордер, јер до сада није дан фудбалер није одиграо толико мечева за нашу репрезентацију.

АДРЕСА »ЈУГОТОН«

Желео бих да сазнам адресу Продукције грамофонских плоча „Југотон“.

Милан Митровић,
Београд

Адреса коју тражите гласи: „Ју-

готон“, подузеће за израду грамофонских плоча, Нишка 66, 41000 Загреб.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

